10

NOVINY KEŽMAROK

Kultúrno-spoločenský mesačník mesta

OKTÓBER
2020
5. ročník

Vydáva Mestské kultúrne stredisko v Kežmarku

Centrum voľného času v novom šate

str. 3

Revitalizácia sídliska Sever

str. 7

Poznáme mená najlepších športovcov

str. 22-23

Vystúpenie folklórneho súboru Magura a Magurák

viac na str. 14

DREVONA®

MICHALSKÁ 73 KEŽMAROK

tel : 0918 605 347 email: kezmarok@drevona.sk

PF20002

www.kia.sk

Zvládnete čokoľvek.
Nová Kia Sorento.

SORENTO

KIA
The Power to Surprise

Nová Kia Sorento. Dostupná aj vo verzii Hybrid.

Predstavujeme vám úplne novú Kia Sorento. Toto priestranné sedemmiestne SUV kombinuje pohodlie a priestor s najmodernejšími technológiami – to všetko v krásnom balení. Vyberte sa pohodlne kamkoľvek s autom, ktoré je pripravené zvládnuť čokoľvek.

Motor Group Poprad, spol. s r.o.
Partizánska 3800, 058 01 Poprad
Tel. č. 052/787 9230

kiapoprad@motorgroup.sk
www.motorgroup.sk

KIA POPRAD

Kombinovaná spotreba paliva 6,4 – 6,8 l/100 km, emisie CO_2 145 – 179 g/km. *Záruka 7 rokov/150 000 km. Obrázok je ilustračný.

PF20001

ADOS Nádej s.r.o. Kežmarok

PRENÁJOM ZDRAVOTNÍCKYCH POMÔCOK

Elektronická polohovateľná posteľ+matrac
Cena: 50,- € s DPH /mesiac

Toaletný vozík na kolieskách

Cena: 10,- € s DPH /mesiac

Toaletné kreslo - statické

Cena: 7,- € s DPH /mesiac

Elektrický zdvihák

Cena: 40,- € s DPH /mesiac

Mechanický invalidný vozík

Cena: 10,- € s DPH /mesiac

Chodítko – skladacie

Cena: 5,- € s DPH /mesiac

Antidekubitný matrac

Cena: 3,- € s DPH /mesiac

0905 139 033 • 052/ 778 1849

PREŠOVSKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ

ZBIERAJ
ZELENÉ KILOMETRE
ŠETRI ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
A VYHRAJ!

vyše 70 vecných hodnotných cien vo výške 10 000 €

Zaregistruj svoju dopravnú/študentskú kartu **v aplikácii UBIAN** alebo na www.ubian.sk.
A za každú jazdu autobusom prímestskej dopravy PSK **zbieraj zelené kilometre.**
Za lístok nezabudni zaplatiť zaregistrovanou kartou.

UBIAN

Najviac nazbieraných zelených kilometrov vyhráva

3x mobilný telefón

5x smart hodinky

4x tablet

2x fotoaparát

5x sadu kufrov na cestovanie

7x kredit na dopravnú kartu v hodnote 30 €, 50 € a 70 €

6x elektrokolobežka

20x kolobežka

2x horský bicykel

2x dámsky mestský bicykel

Súťaž trvá **od 16. septembra do 31. decembra 2020.**
Aktivita je súčasťou Európskeho týždňa mobility.

Viac informácií na **www.vucpo.sk**

Partneri

IDS Východ doprava bez hraníc
SAD Prešov – Vaša doprava
SAD Poprad
BUS KARPATY
SAD Humenné

PF20003

Centrum voľného času v Kežmarku po rokoch s revitalizovaným areálom

Mesto Kežmarok v tomto roku úspešne zrekonštruovalo dve materské školy, časť vnútrobloku Sever a od 2. októbra sprístupnilo do užívania ďalší areál, tentokrát centra voľného času. Slávnostného prestrihovania pásky sa za dodržiavania prísnych hygienických nariadení zúčastnilo len vedenie mesta a štatutári mestských organizácii.

Obnova areálu Centra voľného času v Kežmarku (CVČ) prebiehala v dvoch fázach. Prvou bolo vybudovanie multifunkčného ihriska, na ktoré financie samospráva našla z úspešného projektu a druhou celková revitalizácia detského dopravného ihriska a exteriérové práce v okolí, ktoré realizovala samospráva zo svojich zdrojov v spolupráci s Verejnoprospešnými službami Mesta Kežmarok (VPS).

V záujme ochrany detí a mládeže a zvýšenia bezpečnosti v danej lokalite sa mesto rozhodlo celý areál oplotiť a v najbližšej dobe pribudne i bezpečnostná kamera napojená priamo na mestskú políciu. „Rekonštrukcia areálu CVČ znovu potvrdila výbornú spoluprácu mestských organizácií a teraz tu máme areál pre všetky vekové kategórie," povedal pri otváraní areálu Ján Ferenčák, primátor mesta Kežmarok.

Obyvateľom sídliska sa naskytne nový pohľad.

Celková dotácia na multifunkčné ihrisko bola 40 tisíc eur, z čoho 37 tisíc bolo určených na výstavbu multifunkčného ihriska a tritisíc eur na nákup športového vybavenia. „Projekt bol realizovaný s finančnou podporou Úradu vlády Slovenskej republiky – program Podpora rozvoja športu na rok 2019," priblížila projekt Marta Markočiova, vedúca oddelenia projektov a verejného obstarávania.

Moderné multifunkčné ihrisko a revitalizované dopravné ihrisko podporí šport i aktívny relax v Kežmarku. Vedenie mesta vidí v revitalizácii CVČ ďalší splnený sľub občanom, ktorý ocenia najmä rodiny.

Ondrej Mišković

Slávnostné prestrihovanie pásky 2. októbra.

Bezpečný návrat domov

V súvislosti s očakávaným nárastom intenzity premávky na pozemných komunikáciách počas týchto dní s cieľom zabezpečiť maximálnu bezpečnosť účastníkov cestnej premávky bude Mestská polícia Kežmarok vykonávať zvýšený dohľad za účelom zabezpečenia bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, ochrany verejného poriadku, života, zdravia a majetku občanov a zabránenia páchania protiprávnej činnosti.

Skoré stmievanie každoročne prináša viacero nehôd. Polícia varuje chodcov i vodičov. Významnou plánovanou preventívnou aktivitou v našom meste bude v októbri rozdávanie reflexných pások, ktoré budú odovzdávané v prípade, že vládne nariadenia budú dovoľovať zhromažďovanie, po dohode s duchovnými v nedeľu po ukončení bohoslužieb pred všetkými kostolmi v Kežmarku. Uvedenú preventívnu aktivitu zaradilo mesto Kežmarok z toho dôvodu, že si plne uvedomujeme, že používanie reflexných prvkov u chodcov a cyklistov je v tomto období životne dôležité a že dobrý úmysel zvýši povedomie chodcov a účastníkov cestnej premávky o význame nosenia reflexných prvkov a prispeje k zvýšeniu bezpečnosti občanov v našom meste. Plne si uvedomujeme, že chodci sú najzraniteľnejšími účastníkmi cestnej premávky. Podcenenie reflexných prvkov na oblečení prináša v niektorých prípadoch až najvyššiu cenu, čím je samotný život. Je potrebné si tiež uvedomiť, že vidieť a byť videný je životne dôležité pre vodičov, ale najmä pre chodcov a cyklistov, a preto veríme, že si ľudia opatria tmavé oblečenie reflexným prvkom, ktorý si na odev umiestnia na tú ruku, ktorá je bližšie k vozovke.

November sa už blíži a spolu s ním prichádza aj Sviatok všetkých svätých a Pamiatka zosnulých. Každoročne je to obdobie, keď väčšina z nás navštevuje cintoríny, aby sme si uctili svojich najbližších. Nielen v tento deň, ale už aj niekoľko dní vopred zažívajú cintoríny obrovský nápor návštevníkov a výnimkou nebude ani Kežmarok. Preto prosíme vodičov vozidiel o ohľaduplnosť a rešpektovanie pokynov príslušníkov Policajného zboru a mestskej polície, hlavne v súvislosti s parkovaním, v rámci ktorého odporúčame návštevníkom využiť aj priľahlé parkoviská, čo platí hlavne pri starom cintoríne, keďže v jeho blízkosti bude treba parkovať vozidlá aj na uliciach Huncovská, M. Lányiho, Mučeníkov, Dr. Fischera, Vyšný Mlyn, prípadne aj v širšom okolí. Zvýšenú pozornosť je potrebné venovať aj predchádzaniu krádeží a v autách nenechávať na viditeľných miestach nič cenné, čo by mohlo prilákať pozornosť zlodejov, ale aj dávať si pozor na osobné veci a kabelky, ktoré často ostávajú odložené bez dozoru na hroboch a zlodejom stačí len pár sekúnd, aby využili nepozornosť majiteľa a na preplnených cintorínoch sa potom ľahko stratia v dave ľudí. Aj z toho dôvodu bude v tomto období posilnený výkon na kamerovom systéme mesta za účelom eliminácie takýchto protiprávnych konaní.

Rizikovými skupinami hlavne v tomto období sú starší ľudia, ktorí sa často správajú nepredvídateľne, preto opatrnosti nielen v okolí cintorínov nikdy nie je dosť. Veríme, že všetky tieto opatrenia mestskej polície prispejú k pokojnému priebehu týchto sviatkov v našom meste, aby sme nemuseli zapaľovať ďalšie sviečky na hroboch, ktoré nám majú pripomínať pominuteľnosť, ale i odovzdanosť s vypätím všetkých síl.

plk. Mgr. Štefan Šipula
náčelník mestskej polície

V skratke

Prešovský samosprávny kraj pripravil v rámci podpory cestovania prímestskou autobusovou dopravou súťaž pre cestujúcich o hodnotné vecné ceny. Podmienkou súťaže je registrácia identifikačného čísla dopravnej čipovej karty, prípadne študentskej karty na www.ubian.sk/register alebo v aplikácii UBIAN. Identifikačné číslo karty nájde cestujúci na cestovnom lístku, ktorý mu vydá dopravca pri platení, alebo na svojej dopravnej karte. Po registrácii karty stačí cestovať prímestskou autobusovou dopravou PSK a platiť registrovanou kartou. Počas každej jazdy autobusom tak bude cestujúci zbierať zelené kilometre, ktoré sa na základe definovaného koeficientu prepočítavajú na ušetrený oxid uhličitý. *Zdroj: PSK*

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky oznamuje, že od 5. októbra do 26. októbra sa uskutoční 42. kampaň orálnej vakcinácie líšok proti besnote prostredníctvom leteckej pokládky na území celej Slovenskej republiky. Vakcinačná zmes je naplnená do plastikových toboliek (blistrov), ktoré sú obalené návnadovou hmotou. Návnada je čiernohnedej farby, guľatého alebo hranatého tvaru, pevnej konzistencie. Vakcinačné návnady sú v čase aplikácie v zmrazenom stave. Pre človeka je vakcinačná návnada pri bežnom zaobchádzaní neškodná.

Zdroj: Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky

Profesionálni, ale aj amatérski fotografi sa opäť môžu zapojiť do súťaže Choď a foť, ktorú už po ôsmykrát vyhlásila krajská organizácia cestovného ruchu Severovýchod Slovenska. Novinkou v tomto ročníku sú dve nové kategórie. V minulom roku bolo do súťaže zapojených 435 snímok. O víťazoch v jednotlivých kategóriách rozhodla odborná porota, ktorej predsedal fotograf Jano Štovka. Rovnako to bude aj počas vyhodnotenia Choď a foť 2020. Tradíciou ostáva tiež hlasovanie verejnosti na FB Severovýchod Slovenska. Fotografie je možné zasielať do 15. októbra 2020. *Zdroj: severovychod.sk*

Stovky ľudí v Poprade pochodovali 22. septembra na podporu zamestnancov nemocnice. Zamestnanci nemocnice chceli pôvodne počas protestu vyjadriť nespokojnosť s jej vedením. Riaditeľ popradskej nemocnice Anton Hanušín však už požiadal o uvoľnenie z funkcie. Slovenská lekárska komora, ktorá bola osobne zaangažovaná do riešenia situácie v popradskej nemocnici, s potešením prijala správy o tom, že veci sa konečne pohli dopredu.

Zdroj: spis.korzar.sme.sk

Slovenskom počas jedného zo septembrových víkendov otriasla mimoriadne tragická nehoda. V totálne zdemolovanom vozidle pod mostom na ceste I/66 z obce Huncovce do Kežmarku našli bezvládne telá dvoch mužov. Bola nedeľa nadránom. V aute v smere na Kežmarok sa viezli dvaja mladí muži, 22-ročný vodič a 18-ročný spolujazdec, obaja z neďalekej obce Huncovce. K svojim rodinám už nedorazili. Podľa predbežných zistení polície z doposiaľ nezistených príčin zišiel šofér s vozidlom mimo vozovku, kde na okraji priľahlého svahu potoka narazil do stromu. „S vozidlom, preletel" ponad potok a narazil do svahu. Pri náraze sa auto otočilo na strechu a jeho časť ostala v potoku," vysvetlila polícia skutočne desivé okolnosti.

Zdroj: topky.sk

Prednáška na Hotelovej akadémii Otta Brucknera s názvom Emócie v marketingu, vedená Dávidom Vrtáňom, bola určená pre žia-

pokračovanie na str. 6

Ich prácou je dvíhať telefóny, promptne reagovať, empaticky vysvetľovať, byť neustále k dispozícii, aj keď väčšina z nás ich tvár nikdy nespozná. Dispečeri dopravnej zdravotnej služby, muži aj ženy, mladí aj tí starší, skúsenejší. Dispečeri dopravnej zdravotnej služby siete AGEL SK absolvovali v septembri komunikačné školenie. ***-agel sk-***

Zariadenie pre seniorov a Zariadenie opatrovateľskej služby v Kežmarku získalo prostredníctvom Nadácie EPH v programovej výzve Oporný bod – COVID 19 finančný dar v celkovej výške 3 500 eur. Zariadenie sa do výzvy zapojilo s projektom Žiť plnohodnotne počas korony aj mimo nej a zo získaných finančných prostriedkov zakúpilo desať kusov nových invalidných vozíkov. Cieľom projektu je zabezpečiť komfortnejší a častejší pobyt imobilných klientov v záhrade zariadenia. ***-mi-***

Do dobrovoľníckych aktivít v našom meste sa 8. septembra zapojili i členky cirkevného zboru ECAV, ktoré nezištne čistili svoje okolie, a tým nás všetkých okoloidúcich nabudili do podobných činov.

-jt-

Rok bilancovania parkovania v obytných zónach

To, že na sídliskách (a nielen tam) je deficit parkovacích miest, všetci občania nášho mesta veľmi dobre vedia a pociťujú to hlavne vo večerných hodinách, keď je zaparkovať vozidlo veľký problém.

Mesto Kežmarok, oddelenie výstavby, dopravy a životného prostredia, začalo s prípravou riešenia problémov statickej dopravy v obytných častiach mesta. Jedným zo základných podkladov na hľadanie riešenia je zisťovanie skutkového stavu.

Výsledky jeho zisťovania priniesli odpovede na to, kde je situácia najhoršia, ale aj to, ktoré ulice majú vzhľadom na počet bytových jednotiek dostatok parkovacích miest. Tak napríklad ulice ako Levočská, Bardejovská, Lanškrounská majú deficit až 652 parkovacích miest. Znamená to, že na dosiahnutie pomeru jeden byt a jedno garantované parkovacie miesto je potrebné vytvoriť nových až 652 parkovacích miest. O nič lepšie na tom nie je ani tzv. horný Juh, kde je deficit 339 parkovacích miest, sídlisko Sever (spolu s ulicami Nižná brána, Možiarska a Garbiarska) má deficit 513 parkovacích miest, vnútroblok Záhradná (Toporcerova, M. Lányiho) deficit 309 parkovacích miest. Naopak, na Weilburskej ulici je vzhľadom na počet bytových jednotiek prebytok o 46 parkovacích miest. Pri spočítaní parkovacích miest sa bralo do úvahy vždy len riadne parkovacie miesto, t. j. parkoviská pred bytovkami, ktoré sú riadne zaznačené.

V ďalšom kroku mesto vytypuje plochy, na ktorých bude možné vzhľadom na majetkové a priestorové možnosti vybudovanie nových parkovacích miest, resp. pripraví úpravu plôch, na ktorých sa v súčasnej dobe parkuje. Situácia parkovania na našich sídliskách sa však ani po dosiahnutí minimálneho pomeru 1:1 nedostane na hranicu spokojnosti, keďže tendencia kupovania áut na Slovensku stále rastie. Je potrebné, aby pri kúpe dvoch či troch vozidla do rodiny sa prihliadalo na to, či bude dostupné miesto na odstavenie vozidla, problémom je tiež parkovanie firemných vozidiel pred bytovými domami. Mesto Kežmarok preto rok čo rok vytvára technické možnosti pre čoraz širšie využívanie cyklodopravy alebo mestskej hromadnej dopravy. Pozitívne je zistenie, že od vybudovania cyklistického chodníka naprieč územím mesta sa výrazne zvýšil počet cyklistov a veríme, že tento trend bude i naďalej pokračovať.

Peter Justh

Samospráva plánuje rozšírenie o viaceré parkoviská.

Skautský zbor v Kežmarku ocenili pamätnou plaketou

Pandémia koronavírusu vyskúšala pripravenosť samospráv na výnimočné situácie.

Ľudia v prvej línii v nemocniciach a zdravotníckych zariadeniach, hasiči a Verejnoprospešné služby mesta Kežmarok. Tieto zložky sa starali o dezinfekciu mesta a v neposlednom rade i referát prvého kontaktu spoločne s viacerými zamestnancami mesta.

Výnimočnosťou Kežmarku v prvej vlne koronavírusu bola roznáška stravy pre seniorov a imobilných realizovaná skautmi. „Zámerom mesta aj skautov bolo, aby starší ľudia nemuseli vchádzať do obchodov a ohrozovať tak svoje zdravie. Rozhodli sme sa skautom venovať pamätnú plaketu predovšetkým z dôvodu, že túto činnosť robili vo svojom voľnom čase, zadarmo a pre Kežmarčanov. Táto spolupráca s občianskym združením je dobrým príkladom toho, ako by v meste mala fungovať pomoc," ozrejmil svoj zámer Ján Ferenčák, primátor mesta.

Vedenie mesta s ocenenými skautmi 3. zboru Aničky a Bořivoja Uhrových.

Ocenenie z rúk primátora mesta si prevzali 11. septembra. Celému zboru bola venovaná pamätná plaketa a šiestim skautom pamätné listy.

Patrícia Rozgonyiová

Online vďaka Wifi4EU

WiFi4EU využili viaceré európske mestá na zvýšenie kvality života občanov a podporu regionálneho cestovného ruchu. Obce mohli požiadať o poukaz v hodnote 15 000 eur. V Kežmarku po úspešnom schválení je možnosť využívania bezplatného pripojenia v týchto lokalitách: okolie reštaurácie Berg na Hradnom námestí 60, okolie pri poliklinike v Kežmarku na Hviezdoslavovej ulici, okolie pri budove Dr. Alexandra 30 a ihrisko pri Centre voľného času.

Referát informatiky MsÚ

Neprehliadnite

Mesto Kežmarok upozorňuje, že termín úhrady druhej splátky dane z nehnuteľnosti, dane za psa a miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady je stanovený na 31. októbra 2020. Správca dane je v prípade nedodržania termínu splatnosti splátky povinný vyrubiť úrok z omeškania za oneskorenú úhradu.

Ekonomické oddelenie MsÚ

V skratke

dokončenie zo str. 4

kov všetkých maturitných tried. Prvá časť prednášky bola venovaná teórii – marketingu, emóciám a ich vplyvu na človeka. V druhej časti nasledovali ukážky kampaní (reklám) vyvolávajúcich rôzne emócie a rozprávajúcich príbeh. „Veríme, že prednáška žiakov obohatila a bude pozitívne vplývať na ich spotrebiteľské správanie," uviedla na stránke školy pedagogička Stela Stašáková.

Zdroj: haobkk.edupage.org

Piatok 18. septembra bol hlavným zbierkovým dňom Bielej pastelky. Aj žiaci Školy umeleckého priemyslu Kežmarok sa do tejto verejnej zbierky organizovanej Úniou nevidiacich a slabozrakých Slovenska aktívne zapojili. Táto aktivita má 19-ročnú históriu a zúčastňujú sa na nej tisícky dobrovoľníkov, ktorí za príspevok rozdávajú spinky v tvare bielej pastelky darcom, ktorým nie je ľahostajný osud ľudí so zrakovým postihnutím. Darovanou sumou prejavujeme ľudskú spolupatričnosť a solidaritu. Pomáhame riešiť ťažké životné situácie. Výnos slúži na dofinancovanie aktivít, ktoré nevidiacim a slabozrakým ľuďom pomáhajú začleniť sa do bežného života.

Zdroj: supkk.sk

V Toporci plánujú popracovať na lákadlách pre cestovný ruch. Ako potvrdil starosta obce Gustáv Pompa, pôvodná materská škola je v nevyhovujúcom stave, jej kapacita nie je dostatočná, a tak pri obecnom úrade pribudne nová dvojposchodová budova s detským ihriskom. V budúcom roku chcú s investíciami pokračovať a v obci by tak mal byť vybudovaný nový chodník s dĺžkou 1,1 kilometra, ktorý bude smerovať od obecného úradu až po vyšný koniec Toporca, ale aj cesta od evanjelického kostola až k rómskej osade. Obec má okrem toho rozpracovaný aj projekt kanalizácie, ktorú treba dobudovať v dĺžke asi 4,2 kilometra, ďalším je regulácia potoka a vybudovanie kompostárne. Na všetky spomenuté projekty by chceli čerpať peniaze z fondov Európskej únie.

Zdroj: spis.korzar.sme.sk

Vyhodnotenie národnej kampane Do práce na bicykli

V prvej súťažnej kategórii boli súťažiaci hodnotení na základe celkového počtu najazdených kilometrov na bicykli od 1. do 30. septembra. V meste Kežmarok bol vybraný najlepší tím, ktorého členovia spolu najazdili v uvedenom termíne najviac kilometrov do práce a z práce, a najlepší jednotlivec, ktorý v uvedenom termíne najazdil najviac kilometrov do práce a z práce.

Najlepší tím prvej kategórie v počte najazdených km je Lord's sheeps s 1 218,91 km. Najlepším jednotlivcom v počte najazdených km je Mária Majerčáková s jej úctyhodnými 463,82 kilometrami. V druhej súťažnej kategórii sú súťažiaci hodnotení na základe celkového počtu jázd absolvovaných od 1. do 30. septembra 2020. Bol vybraný najlepší tím, ktorého členovia spolu najazdili najvyšší počet jázd do práce a z práce a najlepší jednotlivec, ktorý v uvedenom termíne najazdil najväčší počet ciest do práce a z práce. Najlepším tímom v počte najazdených ciest sú Vomzáci s 128 jazdami. Najlepším jednotlivcom v počte najazdených ciest sa stal Ján Adam Zieba s 38 jazdami. Ušetrených CO spolu v meste Kežmarok bolo 673,18 kilogramov a spolu najazdených 2 692,72 kilometrov.

Prosíme najlepšie tímy a jednotlivcov, aby sa nám ozvali na e-mail noviny@kezmarok.sk, prípadne správou na sociálnych sieťach. Vážime si, že ste sa v tomto čase rozhodli cestovať do práce na bicykli a už teraz sa tešíme na ďalší ročník tohto podujatia.

-dc-

Slovensko sa po dvanásty raz zmenilo na krajinu dobrých skutkov. V rámci týždňa dobrovoľníctva sa o skrášlenie hrobových miest remeselníkov z Kežmarku postarali študenti Súkromnej spojenej školy na ulici Biela voda 2. ***-om-***

Verejnoprospešné služby v septembri pracovali najintenzívnejšie na tom, aby prvého októbra bolo Centrum voľného času pripravené na otvorenie. Vďaka terénnym prácam revitalizovali celý areál a prispeli i ku krajšiemu výhľadu obyvateľov neďalekých bytoviek.

-om-

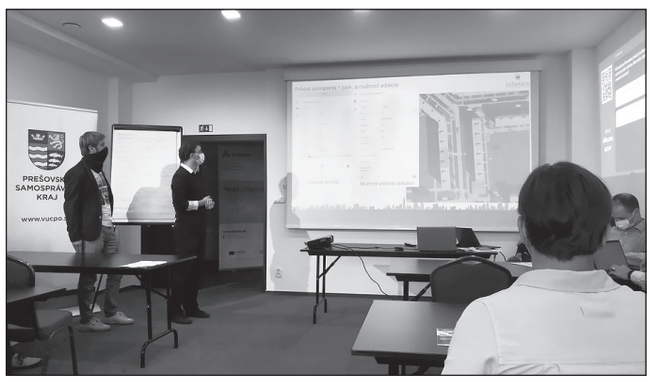

V Prešove sa 23. septembra pod záštitou PSK uskutočnilo podujatie na tému mestá a Open Data (Otvorené dáta). Cieľom konferencie bolo na konkrétnych príkladoch z praxe priblížiť prínosy otvorených dát pre mesto a širokú verejnosť, ale aj priblížiť konkrétne kroky, nástroje a prístupy, ktoré realizovali úspešné mestá pri otváraní dát. Na konferencii sa zúčastnili traja zástupcovia Mestského úradu Kežmarok, ktorí predstavili, ako sme otvárali dáta v našom meste. ***-ds-***

Revitalizáciu kežmarského sídliska privítajú najmä rodiny s deťmi

Mesto Kežmarok v tomto roku úspešne zrekonštruovalo dve materské školy a od 28. septembra sprístupnilo pre rodiny s deťmi, ale i seniorov na sídlisku Sever ďalší revitalizovaný a ekologický priestor.

Stavebná činnosť v júni tohto roku.

Sídlisko v deň otvorenia vynoveného vnútrobloku.

Revitalizovanú zónu na sídlisku Sever v Kežmarku otvorili prestrihnutím pásky 28. septembra.

Revitalizácia vnútrobloku pozostávala z obnovy chodníkov, vytvorenia nových peších plôch, opravy schodísk smerom k Ulici Pod lesom i schodísk vnútrobloku. Pribudli aj rampy na bezbariérový prístup. Súčasťou zrealizovaného projektu sú dve detské ihriská, dve fitnes zóny, oddychová zóna a malá futbalová aréna.

Dodávateľ na sídlisko umiestnil klietky na kontajnery, pribudli prvky drobnej architektúry, stojany na bicykle a dažďové záhrady na zlepšenie mikroklímy. „Vo vnútrobloku sa vysadilo viac ako tristo rastlín, stromov, krov a kvetov. Zvýšila sa i bezpečnosť občanov inštaláciou kamerového systému," povedal pri otváraní priestoru Ján Ferenčák, primátor mesta Kežmarok.

Projekt bol zameraný na regeneráciu vnútrobloku sídliska s uplatnením ekologických princípov tvorby a ochrany zelene. Zakomponovaním drobných architektonických prvkov zelenej infraštruktúry do prostredia vnútrobloku poskytlo mesto svojim obyvateľom miesto, kde sa lepšie býva a trávi voľný čas.

Samospráva v mesiaci október ešte plánuje otvoriť multifunkčné ihrisko centra voľného času i Arénu Kežmarok. Úspešne zrealizované projekty robia z Kežmarku moderné mesto, vhodné pre všetky vekové kategórie.

Ondrej Mišković

Oplotenie Nemocnice Dr. Vojtecha Alexandra dostáva novú farbu

Zamestnanci Mestského úradu v Kežmarku začali týždeň aktívnou brigádou. Hneď v pondelok ráno sa rozhodli zrekonštruovať oplotenie nemocnice a vdýchnuť mu nový lesk a farbu. Svetlohnedé oplotenie s pozostatkami iných farieb bude zjednotené a vymaľované antracitovou farbou. Svojou aktívnou pomocou prispeli aj primátor mesta Kežmarok Ján Ferenčák a riaditeľ nemocnice Viktor Halíř.

„Bol to spoločný záujem, pretože tento plot je vstupom do mesta a potreboval rekonštrukciu," povedal primátor mesta Ján Ferenčák. Plot sa zachraňuje v poslednej chvíli. Prvotným plánom bolo zbúrať ho, ale zatiaľ sa bude len rekonštruovať. „Táto zóna potrebuje revitalizáciu, čo si bude vyžadovať dlhšie plánovanie," dodal primátor.„Bol som prekvapený, že zamestnanci mestského úradu tu boli už od ôsmej ráno a ešte sa nezastavili," ocenil riaditeľ nemocnice Viktor Halíř.

História Nemocnice Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku sa začala písať v 12. – 13. storočí, keď tu bol založený prvý ženský kláštor s hospitalom. Fungoval od roku 1190 až do roku 1240, keď ho zničili Tatári. V 15. storočí malo mesto Kežmarok dve nemocnice, tzv. „malá" bola umiestnená v drevených barakoch pri zvonici a „veľká" v budove bývalej radnice na Starom trhu. Od 1. januára 2003 sa datuje vznik mestskej príspevkovej organizácie s názvom Nemocnica s poliklinikou Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku. 1.februára 2005 vzniklo neštátne zdravotnícke zariadenie – všeobecná nemocnica ako nezisková organizácia s názvom Nemocnica Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku, n. o. 10. mája 2018 na mestskom zastupiteľstve poslanci odsúhlasili s platnosťou od 1. júla 2018 prenájom nemocnice spoločnosti AGEL SK, a. s. Vstup strategického partnera priniesol nielen záruku stability nemocnice v sieti zdravotníckych zariadení, modernizáciu prístrojového vybavenia, ale hlavne skvalitnenie poskytovaných služieb pre pacientov.

Na natieraní plotu sa zúčastnil primátor mesta i riaditeľ nemocnice.

Martina Pavliková

Nové opatrenia súvisiace s pandémiou koronavírusu

Od štvrtka 1. októbra vstúpili do platnosti nové opatrenia, ktoré súvisia so zamedzením šírenia pandémie nového koronavírusu.

Opatrenie o nosení rúšok na verejnosti

Všetkým osobám sa zakazuje s účinnosťou od 1. októbra od 6.00 hod. do odvolania pohybovať sa na verejnosti v exteriéroch, v priestoroch interiérov budov alebo v prostriedkoch verejnej dopravy bez prekrytia horných dýchacích ciest (nos, ústa) rúškom, šálom, šatkou, no nariadenie pamätá i na výnimky.

Rúška nemusia nosiť:

- osoby v exteriéroch a osoby žijúce v jednej domácnosti pri pobyte v exteriéroch, pokiaľ sú od ostatných osôb vzdialené viac ako dva metre;
- deti do troch rokov;
- deti v interiéri materskej školy a jaslí;
- žiaci prvého stupňa základnej školy v interiéri školy v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu;
- žiaci so stredným a ťažkým mentálnym alebo sluchovým postihnutím;
- osoby so závažnými poruchami autistického spektra;
- zamestnanec, ktorý sa nachádza na pracovisku sám;
- osoby pri výkone športu;
- nevesta a ženích pri sobáši;
- fotografované osoby na čas nevyhnutný pre zhotovenie fotografie;
- vodiči verejnej dopravy, ktorí sú sami v uzavretej kabíne oddelení od priestoru určeného na prepravu osôb.

Opatrenia pre prevádzky:

- vstup a pobyt v prevádzke vo všetkých priestoroch umožniť len osobám s prekrytými hornými dýchacími cestami okrem konzumácie nápojov a pokrmov;
- pri vchode aplikovať vstupujúcim osobám dezinfekciu na ruky alebo poskytnúť jednorazové rukavice;
- na všetky vstupy do prevádzky viditeľne umiestniť oznam o povinnosti dodržiavať uvedené hygienické opatrenia;
- osobité opatrenia majú prevádzky verejného stravovania, taxislužby, zariadenia starostlivosti o ľudské telo, fitnes centrá, akvaparky, umelé a prírodné kúpaliská, autoškoly, divadlá, umelecké predstavenia a obchodné domy;
- zakazuje sa usporadúvať hromadné podujatia športovej, kultúrnej, zábavnej, spoločenskej či inej povahy v jednom okamihu v počte nad 50 osôb;
- pri prekročení počtu osôb sa môže hromadné podujatie uskutočniť, ale bez prítomnosti obecenstva;
- zakazuje sa usporadúvať svadobné hostiny, oslavy, plesy, kary, stužkové slávnosti a pod.;
- zakazuje sa usporadúvať spomínané podujatia v prevádzkach verejného stravovania a ubytovacích zariadeniach;
- výnimku tvoria podujatia, ktorých účastníci budú disponovať negatívnym výsledkom na ochorenie COVID-19 nie starším ako 12 hodín;
- podujatie musí byť nahlásené na príslušnom regionálnom úrade verejného zdravotníctva najneskôr do 48 hodín od začiatku podujatia.

Pri usporiadaní hromadného podujatia platia nasledujúce povinnosti:

- vstup a pobyt na mieste len s prekrytými hornými dýchacími cestami;
- zakazuje sa podávať alebo konzumovať pokrmy alebo nápoje;
- osobité povinnosti na výkon majú športové kempy a sústredenia, bohoslužby, pohrebné a sobášne obrady s ich civilnými verziami;
- zákaz sa nevzťahuje na zasadnutia, schôdze orgánov verejnej moci a ich poradných orgánov, ktoré sa uskutočňujú na základe zákona, alebo na voľby.

Opatrenia pre pohyb na hranici:

- všetky osoby, ktoré vstúpili na územie Slovenskej republiky od 1. októbra 2020 a počas predchádzajúcich 14 dní navštívili výlučne krajiny Európskej únie, sú povinné ísť do izolácie v domácom prostredí do prijatia negatívneho výsledku testu na ochorenie COVID-19;
- po dobu izolácie sú osoby povinné ju dodržiavať, i osoby žijúce s nimi v spoločnej domácnosti;
- tieto osoby sú povinné bezprostredne sa registrovať na www.korona.gov.sk/ehranica a oznámiť svoj návrat telefonicky alebo elektronicky príslušnému regionálnemu úradu verejného zdravotníctva a poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti.

Dobrovoľný hasičský zbor nepretržite realizuje týždennú dezinfekciu nášho mesta.

Výnimku tvoria:

- osoby, ktoré za predchádzajúcich 14 dní nenavštívili: Austrálske spoločenstvo, Bulharskú republiku, Cyperskú republiku, Čínsku ľudovú republiku, Dánske kráľovstvo, Estónsku republiku, Fínsku republiku, Grécku republiku, Írsku republiku, Island, Japonsko, Kórejskú republiku, Kanadu, Lichtenštajnské kniežatstvo, Litovskú republiku, Lotyšskú republiku, Maďarsko, Monako, Nemeckú spolkovú republiku, Nórske kráľovstvo, Nový Zéland, Poľskú republiku, Rakúsku republiku, Sanmarínsku republiku, Slovinskú republiku, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, Švajčiarsku konfederáciu, Švédske kráľovstvo, Taiwan, Taliansku republiku a Vatikánsky mestský štát;
- vodiči nákladnej autobusovej dopravy, piloti, rušňovodiči a iné osoby, ktoré prekračujú hranicu Slovenskej republiky inými spôsobmi dopravy za účelom presunu;
- vodiči a posádky zdravotnej služby, ktorí vykonávajú transport pacienta;
- osoby používajúce diplomatické výsady a imunity;
- osobitné povinnosti majú osoby, ktoré majú trvalý pobyt alebo prechodný pobyt v prihraničných oblastiach susedného štátu;
- nerešpektovanie opatrení je priestupkom, za ktorý hrozí pokuta vo výške 1 659 €.

Spracovali Patrícia Rozgonyiová a Ladislav Melikant

Vždy aktuálne informácie o šíriacom sa koronavíruse nájdete na **www.korona.gov.sk**

a na webstránke mesta: **www.kezmarok.sk/koronavirus.html**

Cezhraničná spolupráca je kľúčom rozvoja regiónu

V polovici septembra sa na Mestskom úrade v Liptovskom Mikuláši uskutočnil workshop zameraný na úspešne zrealizované cezhraničné projekty, organizovaný v rámci projektu Cezhraničné centrum vzdelávania Euroregiónu Tatry. Na podujatí sa zúčastnili členovia zo slovenskej a poľskej strany Euroregiónu Tatry, ale aj mnoho iných pozvaných hostí.

Na úvod vystúpil predseda Rady Zväzku Euroregión Tatry Boguslaw Waksmundzki a Ján Volný, ktorý zastupoval predsedu Rady Združenia Euroregión Tatry. V rámci cezhraničnej spolupráce a vytváraniu partnerstiev bolo podporených a zrealizovaných veľa projektov ako na slovenskej, tak na poľskej strane. Účastníci workshopu mali príležitosť dozvedieť sa aktuálne informácie o príprave cezhraničných projektov v novom programovom období 2021 – 2027, ktoré predstavil Peter Balún z Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky. Dlhoročnú spoluprácu, za ktorú boli na 25. cezhraničnom kongrese v Poľsku ocenené špeciálnou cenou, predstavili mestá Kežmarok a Nowy Targ.

Katarzyna Put z mesta Nowy Targ spolu s Martou Markočiovou z mesta Kežmarok pripravili prezentáciu spoločných úspešne zrealizovaných cezhraničných projektov aj s fotodokumentáciou. Prostredníctvom projektov vznikli aj dva spoty – Kežmarok mesto remesiel a Kežmarok mesto pamiatok. Zastúpenie na workshope mal aj oravský región. So svojou prezentáciou vystúpila Magdaléna Zmarzláková, členka Rady Združenia Euroregiónu Tatry a zároveň primátorka mesta Trstená.

Vo svojej prezentácii uviedla projekty zrealizované mestom Trstená spolu s partnerskými mestami a tiež spomenula malé projekty okolitých obcí patriacich do Združenia Euroregiónu Tatry. Veľkým projektom, do ktorého sa zapojili viacerí členovia zo Slovenska a Poľska, bola Historicko-kultúrno-prírodná cesta okolo Tatier, ktorej hlavným partnerom bolo Európske zoskupenie územnej spolupráce TATRY, s. r. o. Riaditeľka zoskupenia Agnieszka Pyzowska v prezentácii predstavila prvé dve zrealizované etapy a informovala o realizácii tretej, ktorá sa chýli ku koncu. Zároveň spomenula prípravu štvrtej etapy, ktorá by mala byť záverečnou a mala by tak uzavrieť spomínaný okruh veľkej cyklotrasy.

Prostredníctvom výziev budú mať možnosť aj ostatné mestá a obce mimo okruhu tejto trasy pripojiť sa k vybudovanému cyklochodníku. Za mesto Liptovský Mikuláš predstavila Janka Kormaníková cyklotrasu, ktorá vznikla vďaka tomuto veľkému projektu, a upriamila pozornosť na ďalšie dobudované úseky a oddychové zóny v rámci podaných malých projektov. Záver workshopu patril dvom primátorom – Miroslavovi Vilkovskému (Levoča) a Jacekovi Lelekovi (Stary Sacz), ktorí vďaka vzájomnej spolupráci zrealizovali v oboch mestách množstvo úspešných investičných aj neinvestičných projektov.

Súbežne s programom sa v priestoroch vestibulu Mestského úradu v Liptovskom Mikuláši konala panelová výstava úspešných cezhraničných projektov, ktoré neboli spomínané v prezentáciách. Účastníkom boli k dispozícii aj propagačné materiály členských miest a obcí.

Workshop sprevádzalo prísne dodržiavanie opatrení proti šíriacemu sa koronavírusu.

Lívia Kredatusová

Svetový deň lekárov v kežmarskej nemocnici

Tridsaťšesť sŕdc, 72 rúk, 360 prstov a tisíce hodín skúseností v Nemocnici Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku spája jedna profesia. Desiaty mesiac v roku sa začína špeciálnym dňom. Prvý október je venovaný tým, ktorí sa starajú o naše zdravie. Napriek súčasnej situácii, ktorá sa týka pandémie, nestrácajú profesionalitu a odhodlanie. Veľká vďaka patrí všetkým lekárom, ktorým je venovaný tento deň.

Početná väčšina odborného zastúpenia patrí lekárkam, ktorých je v našej nemocnici celkovo dvadsaťjeden. Medzi nimi sa nachádza aj lekárka, ktorá u nás pôsobí najdlhšie zo všetkých lekárov, a to 36 rokov. Z celkového počtu 15 lekárov je v našej nemocnici aj služobne najmladší kolega, ktorý u nás k 1. októbru pracuje presne jeden mesiac.

Stať sa lekárom nie je jednoduché ani krátkodobé. Celoživotný proces, ktorý ostáva v osobnej identite každého lekára, sa zväčša zrodí v mladom veku či počas štúdijných čias. Každý lekár má nepochybne svoj príbeh, ktorý sa začína rozhodnutím, pokračuje niekoľkoročným štúdiom na vysokej škole, zdokonaľuje sa špecializovaným štúdiom a vďaka skúsenostiam sa formuje po zvyšok svojho profesionálneho života.

Mladý pediater, pôvodom z Nitry, ktorý pôsobí na detskom oddelení kežmarskej nemocnice, MUDr. Jozef Serafín, si svoju špecializáciu nevybral náhodou. „Rozhodnutie prišlo postupne. Na gymnáziu ma bavili prírodné vedy. Najviac ma zaujímala chémia a biológia. Rád som sa učil nové veci a vo voľnom čase rôznymi spôsobmi pracoval s ľuďmi. Pri rozlišovaní povolania, kde môžem najlepšie uplatniť svoje dary a rozvíjať svoje záujmy, ma to postupne doviedlo až k medicíne. Som zaradený do špecializačného štúdia v odbore pediatria. Práca s deťmi a rodičmi sa mi vždy páčila. Pochádzam z učiteľskej rodiny. Veľmi ma tiež ovplyvnilo organizovanie detských táborov a rôznych animačných programov pre deti a mládež, v ktorých som mával rolu zdravotníka a aj animátora," prezrádza mladý lekár o sebe.

Všetkým lekárom bez ohľadu na vek, špecializáciu, miesto výkonu práce, pohlavie dnes patrí za nás všetkých veľké ďakujem.

Martina Pavliková

Medzinárodný kongres

Na Mestskom úrade v Liptovskom Mikuláši sa v septembri uskutočnil 26. kongres Združenia Euroregiónu Tatry, ktorý otvoril Ján Volný, člen Rady Združenia Euroregiónu Tatry (EUT). Počas kongresu bol v zastúpení predsedu Rady Združenia EUT a primátora mesta Jána Ferenčáka.

Účastníci medzinárodného kongresu.

Spolu s viceprimátorom Liptovského Mikuláša Rudolfom Urbanovičom privítal významných hostí, medzi ktorých patrili honorárny konzul Poľskej republiky so sídlom v Liptovskom Mikuláši Tadeusz Frackowiak, nový obchodný radca pre ekonomické vzťahy Arkadius Tos, generálna riaditeľka sekcie programov cezhraničnej spolupráce MPRV SR Katarína Mihaľová, zástupcovia MPRV SR, Prešovského samosprávneho kraja, Žilinského samosprávneho kraja, členovia Euroregiónu Tatry na slovenskej a poľskej strane a ďalší pozvaní hostia.

Minútou ticha si účastníci kongresu uctili zosnulých členov, ktorí odišli v tomto roku – Jána Skupina, Wendelina Habera a Petra Petka. Projektové aktivity, plán činnosti združenia a návrh rozpočtu na rok 2020 predniesla Lívia Kredatusová, poverená riaditeľka kancelárie Združenia Región Tatry (ZRT). Činnosť Rady ZRT od 25. kongresu, ktorý sa konal 30. apríla 2019 v Poprade, predstavil v mene predsedu J. Volný. Slovo dostal aj predseda revíznej komisie Karol Gurka, ktorý zhodnotil účtovný stav združenia za rok 2019. V programe bol podaný návrh na zmenu stanov, ktorý prítomní bez pripomienok odsúhlasili.

Združenie Euroregión Tatry prijalo nových členov, ktorými sa stali obce Čirč, Ľubochňa a Štôla. K popredným bodom programu patrilo aj vystúpenie Kataríny Mihaľovej o príprave nového cezhraničného programu Interreg Poľsko – Slovensko 2021 – 2027. Riaditeľka EZUS Tatry Agnieszka Pyzowska informovala o aktivitách Európskeho zoskupenia územnej spolupráce a jeho predseda Štefan Bieľak doplnil bod programu o problematiku riadenia Fondu malých projektov.

V závere kongresu sa tri slovenské obchodné komory a päť poľských hospodárskych komôr rozhodli podpísať iniciatívu o podpore medzinárodného subregiónu Tatry v procesoch európskych štrukturálnych a investičných fondov v rozpočtovom období 2021 – 2027.

Lívia Kredatusová
poverená riadením kancelárie
Združenia Euroregiónu Tatry

Letná turistická sezóna v regióne oblastnej organizácie cestovného ruchu Tatry – Spiš –Pieniny

Leto sa tohto roku zapísalo do histórie letných sezón oblastnej organizácie cestovného ruchu (OOCR) Tatry – Spiš – Pieniny v regióne Spiša, Pienin, pod Belanskými Tatrami či v Zamagurí svojským spôsobom. Po ústupe prvej vlny doteraz nepoznanej pandémie prinieslo váhavý začiatok leta a zmeny v štruktúre návštevníkov.

Rok 2020 priniesol poskytovateľom služieb v cestovnom ruchu náročnú situáciu a turbulencie v rodinnom i pracovnom živote. Už počas prekonávania prvej vlny epidémie COVID-19 museli strediská a zariadenia cestovného ruchu akceptovať náročné protiepidemiologické opatrenia a presvedčiť svojich klientov, že sú spoľahlivými a ústretovými partnermi.

OOCR Tatry-Spiš-Pieniny sa sústredila na spoluprácu so sekciou cestovného ruchu Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky (MDV SR) a inými subjektmi. Vyvíjala marketingové aktivity na slovenskom a českom trhu prostredníctvom kampaní v televíznych spoločnostiach a členovia organizácie sa zamerali predovšetkým na poskytovanie kvalitných služieb.

Výsledkom spoločného úsilia bol pomerne dobrý záujem jednodňových návštevníkov o prehliadky múzeí, hradu, či splav a rafting po rieke Dunajec. Oproti roku 2019 bol pokles denných návštevníkov v období jún – august 2019 v múzeu v Červenom Kláštore v rozmedzí šiestich až deviatich percent. V stredisku Bachledka bol tento pokles vyšší, t. j. až o 30 percent, v Levoči klesla návštevnosť veže, kostola a múzeí až o 50 percent. Návštevnosť Kežmarskej informačnej agentúry bola nižšia o 20 percent oproti roku 2019.

Situácia v ubytovacích zariadeniach v Červenom Kláštore, Ždiari, Kežmarku bola horšia, pokles návštevnosti predstavoval 30 percent, čo znížilo aj príjmy z ubytovania o 30 percent, prípadne aj viac v dôsledku cenových opatrení (zníženie cien za ubytovanie). Pokles tržieb v hrade v Kežmarku bol vo výške približne 22 percent.

Z hľadiska štruktúry návštevnosti prevládali všade v regióne slovenskí turisti. V Levoči to bolo až 80 percent, v Ždiari predstavovali približne 70 percent, v Červenom Kláštore 52 percent, v Bachledovej doline 40 percent a v Kežmarku 35 percent z celkového počtu návštevníkov. Druhú najpočetnejšiu skupinu tvorili poľskí turisti v Červenom Kláštore a v Bachledovej doline. Na ostatnom území Spiša to boli českí turisti. O návštevu regiónu mali záujem predovšetkým rodiny s deťmi, menšie skupinky športovcov, starí rodičia s vnúčatami, manželské páry, ale aj študenti.

Našim ubytovateľom chýbali v portfóliu návštevníkov školské výlety a skupinové zájazdy. Takmer celkom vymizli zájazdy nemeckých skupín, čo vzhľadom na spoločnú históriu na Spiši vnímajú správcovia historických pamiatok veľmi ustarostene.

Teší nás, že hostia prichádzajúci do nášho regiónu v prevažnej väčšine pristupovali k obmedzujúcim opatreniam chápavo a podľa našich prieskumov boli so službami spokojní. Prispeli k tomu organizátori takmer 40 podujatí, ktoré sa v regióne počas letných mesiacov jún – august konali.

Pekné jesenné počasie motivuje k načerpaniu energie z prírody, ktorá sa, našťastie, nezaoberá ľudskou epidémiou a svojím kolobehom ročných období prináša ľuďom radosť, pokoj a relax.

Milí hostia, navštívte nás aj v jesennom a zimnom období. Tešíme sa na vás!

Gabriela Bodnárová
výkonná riaditeľka OOCR TSP

V Kežmarku majú bociany tri hniezda

25. a 26. augusta tohto roku odleteli z hniezd bociany. Prvé bociany prileteli do obcí Vojňany a Bušovce 16. marca.

Hniezdo v blízkosti Zariadenia pre seniorov v Kežmarku.

Do Kežmarku priletel prvý bocian 2. apríla. Počasie počas sedenia na znáške bolo pod Tatrami nepriaznivé. Noci boli veľmi chladné, ba vyskytol sa viackrát mráz s teplotou okolo mínus osem stupňov. To malo vplyv, že na viacerých hniezdach v okrese Kežmarok boli znášky podchladené a nevyliahlo sa ani jedno mláďa.

Na troch hniezdach v Kežmarku bol takýto stav:

- v hniezde pri Zariadení pre seniorov bolo jedno mláďa,
- v hniezde na Hotelovej akadémii Otta Brucknera nebolo žiadne mláďa,
- v hniezde v areáli poľnohospodárskeho družstva boli štyri mláďatá.

Neskôr Pieninský národný park (PIENAP) urobil krúžkovanie mláďat. V hniezde pri Zariadení pre seniorov bolo zakrúžkované jedno mláďa. Krúžkovanie sa nepodarilo urobiť v hniezde v areáli poľnohospodárskeho družstva. Plošina pre prekážku nemohla prísť do blízkosti hniezda.

„Klimatické zmeny zasiahli aj bociany. Naďalej trvá úbytok žiab, hlavnej zložky potravy bocianov. Globálne otepľovanie spôsobuje, že čoraz viac bocianov v Afrike nezimuje. Zimujú bližšie, v Izraeli, Turecku a tiež Portugalsku," povedal riaditeľ správy PIENAP-u Vladimír Klč.

Igor a Jozef
dobrovoľní pozorovatelia bocianov

Z policajného zápisníka august

Psia šarvátka

Večer prvého augusta sme na telefonickej linke prijali oznámenie, že do dvora rodinného domu, kde má oznamovateľka svojho psíka, vbehol pes z ulice, obaja sa začali biť a nevedela ich od seba odtrhnúť. Na miesto bola vyslaná hliadka, ktorá cudzieho psa odchytila. Pes bol začipovaný, a tak mohol byť kontaktovaný majiteľ. Vec bola riešená v zmysle zákona.

Stratené dieťa

Tretieho augusta prišiel osobne na operačné stredisko pán, ktorý oznámil, že z jeho otvoreného vozidla odišiel sám na neznáme miesto jeho štvorročný syn, ktorý má Dawnov syndróm. V čase, keď oznamovateľ dával popis dieťaťa, sme prijali na tiesňovej linke 159 oznam, že do hotela Hviezdoslav doniesli stratené dieťa. Okamžite na dané miesto išiel aj s oznamovateľom príslušník MsP. Pani, ktorá dieťa našla samé, ako blúdi na Kostolnom námestí, sa domnievala, že sa stratilo nejakým turistom v blízkosti hotela, tak ho okamžite odviedla na recepciu, odkiaľ následne vyrozumeli tiesňové linky 158 a 159. Otec si syna v poriadku prebral a bol poučený, že dieťa nemôže nechávať samé.

Bujaré oslavy

Piateho augusta 49 minút po polnoci sme prijali anonymný oznam, týkajúci sa rušenia nočného pokoja na Ľubickej ceste. Oznamovateľ popísal miesto, kde sa majú konať „bujaré oslavy", kam bola vyslaná hliadka, ktorá zistila, že v danom priestore prebiehajú oslavy. Po upozornení hliadkou okamžite ukončili hudobnú produkciu, na mieste už bol zachovaný nočný pokoj. Vec bola vyriešená v rámci zákona.

Malý ježko

Piateho augusta ráno o 9.08 hod. sme prijali oznámenie, že na námestí pred redutou sa nachádza malý ježko, a keďže sa v okolí pohybuje mládež, má obavy, aby ježkovi neublížila. Hliadka, ktorá bola vyslaná na miesto, ježka odchytila a vyviezla ho do voľnej prírody.

Dieťa v herni

Siedmeho augusta sme prijali oznam od pracovníčky RIO – detský raj, že sa tam nachádza päťročný chlapček, ktorý je tam sám, bez rodičov, chce ísť domov, a ona má obavy, aby sa niečo nestalo. Vyslaná hliadka na mieste našla chlapčeka, ktorý povedal, ako sa volá, ale nevedel povedať, kde býva. Lustráciou sa meno dieťaťa v systéme nenašlo. Príslušníčka MsP šla s chlapčekom, ktorý ju zaviedol k ním domov, kde dieťa bolo odovzdané a matka bola dôrazne upozornená na riadnu starostlivosť o dieťa vzhľadom na jeho vek.

Deti so zbraňou

17. augusta sme na linke 159 prijali oznámenie o tom, že oznamovateľka z balkóna svojho bytu pozoruje dvoch chlapcov v blízkosti cyklochodníka vo veku asi 10 – 12 rokov, ktorí strieľajú z nejakej pištole so značným akustickým efektom. Mala obavu, aby nedošlo k ohrozeniu ľudí, ktorí sa pohybujú po chodníku.

Na miesto bola vyslaná hliadka, na kamerách nájdený pohyb dvoch chlapcov v danej lokalite. Monitorovaný bol ich pohyb a zároveň bola hliadka inštruovaná, kde sa osoby uberajú. Hliadka zistila, že šlo o dvoch chlapcov vo veku 11 rokov, pričom jeden z nich používal airsoftovú zbraň, ktorej použitie je možné len na vyhradených a zákonom určených miestach osobami staršími ako 18 rokov. Na základe tohto bolo dané konanie oznámené na stálu službu OO PZ Kežmarok. Vec prevzala priamo na mieste hliadka z OO PZ Kežmarok na ďalšie riešenie.

Dispečing MsP

Literárny Kežmarok si pripomenul študentské roky básnika Pavla Országha Hviezdoslava

Najstaršia celoslovenská literárna súťaž mladých a detských autorov sa koná nepretržite už od roku 1966.

História podujatia

Cesta Literárneho Kežmarku sa začala 17. novembra 1966, vtedy však niesol iný názov. „Pri ďalšom ročníku sme si uvedomili, že to už nemôže byť Hviezdoslavov Kežmarok," spomína na začiatky kultúrneho podujatia historička Nora Baráthová. Slávnostné otvorenie bolo pred budovou lýcea, ktoré bolo v tom čase pred rekonštrukciou. Príhovor predniesla E. Hégrová-Nováková.

Viceprimátor mesta Karol Gurka v obradnej sieni odovzdal ďakovné a pamätné listy dlhoročným organizátorom Literárneho Kežmarku.

Nasledujúci rok v zime sa konal druhý ročník. Bol venovaný ukončeniu štúdia Martina Rázusa v Kežmarku. Prítomní boli aj členovia rodiny Rázusovej, i jeho najmladší brat Ondrej. Hlavnou náplňou nebola súťaž začínajúcich autorov, ale prednes poézie a prózy z diel slovenských klasicistov a realistov.

V máji roku 1968 sa už Literárny Kežmarok po organizačnej stránke podobal tomu súčasnému. Pozostával z dvoch častí. Recitačná súťaž sa konala v Kežmarku a vyhodnotenie súťaže mladých autorov v Poprade. Tento ročník bol obohatený aj o vydanie troch čísel neperiodického listu Slovo, ktoré poznáme dnes ako bulletin jednotlivých ročníkov.

Každý ročník si za svoj hlavný cieľ zvolil spomienku na významnú osobnosť alebo udalosť na poli literatúry a kultúry. Niektoré z týchto osobností prežili v Kežmarku študentské roky, iní vyučovali na lýceu, ako Karol Kuzmány, Janko Kráľ, Janko Jesenský, Jonáš Záborský a mnohí ďalší. „Dnes si môžeme povedať, že sme oslávili približne 25 slovenských literátov. Taktiež ozaj dôležité udalosti, ktoré sa týkali slovenskej literatúry, ale aj kežmarských výročí," dodáva dlhoročná organizátorka Nora Baráthová. Svojou návštevou poctili LK aj prozaik a dramatik Ján Poničan, básnici Theo H. Florin a Pavel Bunčák.

55. ročník

Víťaz ôsmeho ročníka Daniel Hevier a víťazka 33. ročníka Monika Kompaníková, ktorá sa na súťaži zúčastnila trikrát ako začínajúca autorka, boli pozvaní ako hostia v tomto roku. Daniel Hevier sa napokon hosťom literárneho večera prihovoril iba online, no Monika Kompaníková na druhý deň odovzdávala svoje skúsenosti mladým autorom aj na workshope. Pandemické opatrenia ovplyvnili i dĺžku programu. Plánovaný trojdňový v júni bol presunutý na september a skrátený o jeden deň. Nič to však neubralo na zaujímavosti jeho obsahu.

Literárny Kežmarok otvoril seminár o P. O. Hviezdoslavovi v kine Iskra. Bližšie ho predstavila odborná pracovníčka SNK Adriana Brázdová. Vzťah slávneho literáta k mestu svojím príspevkom doplnila Nora Baráthová. Seminár bol doplnený o blok audiovizuálnych diel.

Pre nepriazeň počasia bolo slávnostné otvorenie presunuté spred budovy lýcea do jeho študovne. Začalo sa príhovormi viceprimátora Karola Gurku, zástupcu ministerstva kultúry Radoslava Ragača a odborného pracovníka Slovenskej národnej knižnice Pavla Máťuša. Členovia hudobnej skupiny In medias res z kežmarského gymnázia tradične spestrili program spevom a hrou na hudobné nástroje, ale i prednesom poézie. Pásmo víťazných prác autorskej súťaže bolo v podaní Základnej umeleckej školy A. Cígera. Zakomponovali ho do dramatickej scénky z natáčania dokumentu o slávnom literátovi.

Mená víťazov súťaže boli sprevádzané veľkým potleskom návštevníkov. Po ocenení nádejných autorov nasledovalo otvorenie výstavy P. O. Hviezdoslav – kežmarský študent v priestoroch lýcea. Prvý deň podujatia zavŕšil literárny večer s hosťami, ktorý dopĺňalo scénické spracovanie básnickej skladby Priadka v podaní hercov divadla exTeatro.

V piatok 25. septembra pokračovalo podujatie besedou mladých autorov s odbornou porotou a tvorivými dielňami. Tie viedla v mestskej knižnici niekdajšia účastníčka LK Monika Kompaníková. Podľa jej knihy Piata loď bol nakrútený rovnomenný film, ktorého premietanie v kine Iskra uzavrelo tento ročník Literárneho Kežmarku.

Patrícia Rozgonyiová
foto: Ondrej Miškovič, Patrícia Rozgonyiová

Výsledky 55. ročníka Literárneho Kežmarku 2020

1. KATEGÓRIA

POÉZIA
1. miesto: Soňa Čandíková, 10 r.,
ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa
2. miesto: Anežka Ščurková, 9 r.,
ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa
3. miesto: Eva Onderišinová, 10 r.,
ZŠ Jána Švermu Humenné

Čestné uznania:
Nela Chovancová, 10 r., ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa
Sofia Ivanová, 10 r., ZŠ Jána Švermu Michalovce
Kamila Lehetová, 10 r., ZŠ Drábova 4 Košice
Lenka Sopková, 9 r., ZŠ Jána Švermu Humenné
Natália Točeková, 10 r., ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa

PRÓZA
1. miesto: Eva Onderišinová, 10 r.,
ZŠ Jána Švermu Humenné
2. miesto: Klára Kadašiová, 11 r.,
ZŠ Nižná brána Kežmarok
3. miesto: Amálka Čechová, 12 r.,
SZUŠ Ružová dolina Bratislava

Čestné uznania:
Soňa Brejková, 11 r., ZŠ Grundschule, Hradné námestie Kežmarok
Nela Chovancová, 10r.,
ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa
Viktória Šteinová, 9 r., ZŠ Hroncova 23 Košice

2. KATEGÓRIA

POÉZIA
1. miesto: Katarína Chmeliarová,
15 r., ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa
2. miesto: Timea Anna Wilmanová,
15 r., ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa
3. miesto: Terézia Markusková, 15 r.,
Gymnázium Vojtecha Mihálika Sereď

Čestné uznania:
Jakub Olejník, 14 r., ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa
Ema Rusiňáková, 12 r., ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa
Adela Sabol Murguía, 14 r., ZŠ Važecká 11, Prešov

PRÓZA
1. miesto: Barbora Porvažníková, 12 r., ZŠ Jána Švermu Humenné
2. miesto: Tina Strenková, 11 r., ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa
3. miesto: Hana Vorobelová, 14 r., ZŠ Kúpeľná 2 Prešov

Čestné uznania:
Bianka Barnová, 14 r., Spojená škola sv. Košických mučeníkov Košice
Matúš Dubjel, 13 r., ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa
Roland Kaprál, 12 r., ZŠ Grundschule, Hradné námestie Kežmarok
Miriam Minková, 15 r., Katolícke gymnázium Štefana Moyzesa Banská Bystrica

3. KATEGÓRIA

POÉZIA
1. miesto: Barbora Langová, 18 r., ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa
2. miesto: Mária Barnovská, 16 r., ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa
3. miesto: Ema Fröhlichová, 16 r., ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa

Čestné uznania:
Laura Bilíková, 18 r., Gymnázium Ľudovíta Štúra Trenčín
Marek Jaroš, 19 r., ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa
Magdaléna Martišková, 19 r., Gymnázium Topoľčany

PRÓZA
1. miesto: Magdaléna Martišková, 19 r., Gymnázium Topoľčany
2. miesto: Anna Semková, 16 r., Gymnázium Gröslingová 18 Bratislava
3. miesto: Mária Barnovská, 16 r., ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa

Čestné uznania:
Silvia Beníková, 18 r. Bilingválne gymnázium, Žilina
Martina Kostolná, 17 r., Gymnázium, Dubnica nad Váhom
Dominika Vícenová, 18 r., Gymnázium Bilíkova 24, Bratislava

Film Piata loď završil 55. ročník Literárneho Kežmarku.

S vďakou Pavlovi Winczerovi

Profesor Pavol Winczer vo svojej pozostalosti odkázal významný finančný dar Mestskej knižnici v Kežmarku, ktorá zaň obnovuje svoj knižničný fond. Pri tejto príležitosti počas 55. ročníka Literárneho Kežmarku viceprimátor mesta Karol Gurka prijal profesorovho vnuka Tobiasa Winczera a v mene obyvateľov Kežmarku jemu a sprostredkovane i celej rodine Winczerovcov oficiálne za dar poďakoval na 55. ročníku Literárneho Kežmarku.

„Bol som idealistom, celý život som išiel za hodnotami. Bol som si istý, že to, po čom mnohí ľudia túžia a čo pokladajú za niečo veľmi významné, bohatstvo, moc a sláva, že to sú veci, ktoré nemôžu človeka ako takého uspokojiť, že mu nedávajú plnosť života a nedávajú mu šťastie. Že podstata života spočíva v niečom inom, a to sa nedá za nič kúpiť. Je to zdravie, rodinné vzťahy, vôbec medziľudské vzťahy, určité pochopenie, uznanie iných ľudí, aj to bohatstvo, ktoré človek nosí v sebe, životné poznanie, ale aj to, čo získal tým, že má kontakt s umením, s literatúrou, s hudbou a s tým, čo vlastne ľudstvo najlepšie vytvorilo," povedal Pavol Winczer pri rozhovore 9. decembra 2010 v Bratislave.

Pavol Winczer
(2. apríl 1935 Bratislava – 28. august, 2014, Bratislava)

prof. Dr. Pavol Winczer, CSc.

Pavol Winczner sa narodil 2. apríla 1935 Bratislave a zomrel 28. augusta 2014 v Bratislave. Detstvo Pavol prežil v atmosfére židovskej rodiny, vychovávaný rodičmi v zmysle tradícií, do ktorých vtrhli arizačné zákony. Mnohí Židia sa pokúšali zachrániť aj tým, že sa dali pokrstiť. Pavol navštevoval hodiny gréckokatolíckeho náboženstva (u A. Potaša) a v roku 1942 ho rodičia dali pokrstiť v Ihľanoch. V novembri 1944 sa dostal do transportu do Osvienčimu, odtiaľ ho presunuli do Ravensbrücku (tu zahynul jeho otec), v marci 1945 tábor evakuovali do Sachsenhausenu. Po vojne prichýlila Pavla ako sirotu poľská rodina v Sopote, kde dostal prísnu katolícku výchovu. Napokon sa s matkou, ktorá ho našla cez Červený kríž, vrátil na Slovensko.

V rokoch 1948 – 1953 študoval na gymnáziu v Kežmarku, od 1953 do 1958 poľštinu a ruštinu na Filozofickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. V rokoch 1960 – 1961 pracoval ako pomocná vedecká sila na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, 1961 – 1963 ako redaktor prekladovej tvorby vo vydavateľstve Tatran, od 1963 do 1973 bol vedeckým pracovníkom v Ústave svetovej literatúry a jazykov SAV, od roku 1973 v Literárnovednom ústave SAV, po roku 1989 profesorom na univerzite vo Viedni.

Publikoval v Slovenských pohľadoch, Mladej tvorbe, Slovenskej literatúre, Revue svetovej literatúry, Zlatom máji a i. Napísal dejiny poľskej literatúry pre publikáciu Dejiny svetovej literatúry (1963), základné teoretické štúdie o pomere slovenskej literatúry k inonárodným literatúram a problematike prekladu (Medzinárodný kontext slovenskej socialistickej literatúry, 1977; K otázkam teórie a dejín prekladu, 1993), ďalej vydal monografiu Čitateľská recepcia literatúry (1987), polonistické štúdie (Polonistická aktivita Jozefa Bánskeho, 1990), o problematike slovenskej avantgardy Słowacki nadrealiszmus (1935 – 1945) na tle poetyzmu i surrealizmu czeskiego (1995) i romantizmu – Byronizmus in der westslawischen Literaturen – eine untraditionelle Sicht (1997).

V jeho pozornosti boli problémy slovenskej, českej a poľskej literatúry po roku 1918, ktorým venoval viaceré komparatistické štúdie (Reislovo Neskutočné mesto vo vzťahu k Apolinairovi, k surrealizmu a Nezvalovi, Poézia Fr. Halasa a príbuzné javy v poľskej lyrike tridsiatych rokov, Slovenská literatúra pre deti a Julian Tuwim). Doménou jeho výskumu bola historická poetika, čo dokumentuje kniha Poetika básnických smerov v poľskej a slovenskej poézii 20. storočia (1974). Je autorom monografie Súvislosti v čase a priestore (2000). Prekladal poľskú beletriu.

Zdroj: archív P. Winczera, www.litcentrum.sk

Život Júliusa Mirgu ako inšpirácia maguráckej Poslednej hodiny

Šírenie osvety v ľudovej hudbe a prezentácia regiónu a kultúry pod Tatrami. Asi takto by sme mohli zhrnúť činnosť folklórneho súboru Magura, ktorý vám v najbližších vydaniach Novín Kežmarok predstavíme. Oslovili sme folkloristku a jednu z hlavných iniciátoriek maguráckej Poslednej hodiny Alexandru Bachledovú, aby nám priblížila činnosť súboru, ale i povedala čosi zo zákulisia podujatia Posledná hodina.

Alexandra Bachledová s manželkou Júliusa Mirgu z Výbornej, ktorého životný príbeh sa nesie Poslednou hodinou.

Kto je zodpovedný za chod folklórneho súboru Magura?

Folklórny súbor Magura z Kežmarku pracuje pod občianskym združením Klub priateľov Magury, ktorého činnosť momentálne spravuje Juraj Švedlár. Pod spomínané občianske združenie patrí aj DFS Maguráčik a FSS Magurák. Chod každého z týchto kolektívov si však vyžaduje samostatný tím ľudí zodpovedných za jeho fungovanie.

Za chod FS Magura je z organizačného hľadiska zodpovedný Marek Reznický. Náplňou organizačného vedúceho je evidencia členov, zabezpečenie priestorov, organizácia celého kolektívu, e-mailová komunikácia a zabezpečenie finančných prostriedkov pre chod súboru. Marek Reznický vystupuje ako kontaktná osoba pri organizácii vystúpení a všetkých aktivít. Umeleckú časť súboru vedú Jaroslav a Sylvia Pavligovci. Úlohou umeleckých vedúcich je práca s členmi v tanečnej sále, sú zodpovední za dramaturgiu vystúpení folklórneho súboru a sú aj choreografmi jednotlivých tanečných blokov.

V rámci nášho kolektívu je viacero ďalších možných funkcií, ako je archivár, kronikár, človek zodpovedný za „kostýmy" (kroje), vedúci ľudovej hudby, hlasový pedagóg atď. Mohli by sme pokračovať donekonečna. Všetkým spomenutým vypomáham aj ja. Okrem toho sa množstvo úloh rozdeľuje medzi jednotlivých členov súboru. Sme jeden tím a fungujeme veľmi spontánne, keď niečo treba, skrátka je tým niekto poverený.

Ako sa zrodila myšlienka podujatia Posledná hodina a ako sa pracovalo na jeho realizácii?

Premiérový program Posledná hodina je hudobno-tanečné predstavenie, ktoré je výsledkom práce celého kolektívu. S námetom na vytvorenie programu som prišla ja v septembri roku 2018. Predstavila som ho vedeniu súboru ako najskôr iba stručný, v bodoch rozpísaný námet. Po prvom stretnutí s Marekom Reznickým, Jaroslavom Pavligom a Sylviou Pavligovou sme vytvorili akýsi tím ľudí, ktorý od tej chvíle spoločne pracoval na vytvorení diela. Manželia Pavligovci mali na starosti vytvoriť choreografiu ku každému bloku. Na mne a Marekovi bol výber sprievodného hudobného materiálu. Zhodli sme sa na myšlienke vychádzať z archívnych videozáznamov, zvukových záznamov a fotografií. Jaro a Sylvia absolvovali aj výskum v obci Lendak, kde získali hodnotné informácie pre ich nasledujúcu tvorbu. Nasledovali dlhé tréningy, v rámci ktorých sa vytvárali postupné obrazy, ako by mohla choreografia vyzerať. Robilo sa veľa zmien, prácu nám komplikovala aj letná sezóna, počas ktorej sme absolvovali mnoho vystúpení, no zároveň sme veľmi nechceli ukázať, čo chystáme. Počas celého roka sme zbierali a vyhľadávali, odkupovali a dávali šiť veľmi veľa krojových súčastí. V tomto nám boli nadmerne nápomocní obyvatelia Lendaku. Ak má človek kontakty, tak sa dostane aj k takej krojovej súčasti, ktorá by sa iným len veľmi ťažko zháňala. Našou výhodou bolo to, že máme v súbore členov priamo z Lendaku, a to, že pracujem v Základnej umeleckej škole v Lendaku.

V septembri 2019 sme sa takpovediac zavreli do zrkadlovej sály a všetku energiu sme venovali už len samotnému programu. Choreografie boli hotové s dostatočným predstihom. Nasledovali spoločné zhrávania s muzikou. O hudobné úpravy, ktoré boli „vyššie štylizované", sa postaral konzervatorista Matúš Lizák. Mňa po tomto všetkom čakala úloha prepojiť celý sled tanca a hudby príbehom. To, že to bude vyrozprávané jednou osobou, muzikantom z Výbornej, som vedela už od začiatku. Aj to, že chceme použiť audio nahrávku z roku 1999 a následne ju akoby preniesť do roku 2019. Bolo len treba vymyslieť ako. Všetko prepojiť, vymyslieť to, čo musí byť povedané, to, čo musí byť napísané a uistiť sa, aby to divák pochopil, chcelo mnoho prebdených nocí, a povedala by som, že je to najlepší čas na rozmýšľanie. A kopec nápadov vzniklo práve v tme a tichu. Každý jeden nápad bol podrobený reakciám Mareka, Sylvie a Jaroslava. A spoločne sme dospeli k výtvoru, ktorý ste mohli vidieť 6. a 7. decembra minulého roku. Hovorené slovo nám načítal Michal Smetanka. Projekciu sme vytvorili spoločne s Marekom. Program si vyžadoval 4 rozsiahle scenáre – kvôli zvuku, svetlu, projekcii a jeden pre účinkujúcich. Tie som písala v poslednom týždni pred premiérou. V stredu sa konala dlhá priestorová generálka, zvuková skúška a generálka kvôli projekcii. Vo štvrtok sme s Milanom, ktorý riadil svetelný pult, sedeli nad scenárom presne 10 hodín. Takže kto sa pričinil o poslednú hodinu? Veľmi veľa ľudí, ktorých sme riadili my štyria. A myslím si, že je dôležité poznamenať, že na vytvorenie tohto programu sme získali ako súbor grant z Fondu na podporu umenia.

Aké sú Vaše dojmy a najkrajšia spomienka či zážitok z tohto obdobia, od prípravy až po realizáciu?

Neviem, či by som si vedela vybrať jednu konkrétnu. Bolo ich viacero a musím povedať, že boli veľmi intenzívne. Veľakrát ma zasiahol nával emócií, keď ma Jarko so Sylviou zavolali do tanečnej sály s vetou: „No poď sa na to pozrieť." A vtedy som vedela, že tak, ako to zasiahlo v tej chvíli mňa, tak to zasiahne aj diváka. Veľká vec pre moje oči bola aj vtedy, keď som konečne videla všetky krojové súčasti, ktoré sme zháňali celý rok, oblečené na tanečníkoch. A posledný týždeň sa emócie valili zaradom, myslím si, že na všetkých, nielen na mňa, keď sme všetci tímovou prácou doslova dokázali vytvoriť zo športovej haly divadlo. Naozaj na tom pracovalo veľmi veľa ľudí a cenila sa každá skrutka. Bol to skvelý pocit, že sme sa dokázali zomknúť pre túto jednu vec. Neviem si predstaviť väčší teambuilding.

Aké odozvy ste mali po vystúpení?

Odozvy boli viac ako pozitívne. Myslím si, že sme v ľuďoch okrem umeleckého zážitku prebudili aj človeka, ktorý sa zamyslel nad tým, čo sme chceli povedať. Samozrejme, každý si to určite vyložil inak, ale to bolo aj zámerom. Program, ako aj samotný názov, mali v človeku vyvolať viaceré otázky, na ktoré si už musí odpovedať každý sám.

Ondrej Miškovič,
foto: archív Alexandry Bachledovej

Maľby a sny kežmarského umelca Kamila Kuľku

Priestory výstavnej siene v budove knižnice zdobia obrazy iba 22-ročného maliara Kamila Kuľku. Prierez svojej tvorby predstavil návštevníkom na vernisáži 4. septembra. Výstava takmer päťdesiatich prác trvala do konca septembra.

Maliar sa pokúša svoje emócie a myšlienky preniesť na plátno bez vplyvu okolia. Chce byť sám sebou, čo sa odzrkadľuje na výbere námetu, ktorý sa premení skrz farby na obraz. Pri práci uprednostňuje najmä akryl, ale kombinuje techniky – sprej, pastely nanášanie vrstiev. Jeho štýl by sa dal prirovnať k surrealizmu, až expresionizmu.

Cesta k umeniu bola v Kamilovom prípade komplikovaná. Talent v ňom videla už od útleho veku jeho stará mama. Začínal skicami zvierat. Na konci základnej školy zvažoval, kam bude smerovať jeho vzdelanie ďalej. Rozhodol sa študovať odbor propagačné výtvarníctvo v Škole umeleckého priemyslu v Kežmarku. Na talentových skúškach úspešne obsadil tretie miesto.

Na prelome leta sa počas dovolenky stala Kamilovi nešťastná nehoda, po ktorej ostal v bdelej kóme. „Zo začiatku mi vôbec nedošlo, čo sa stalo, kde som, prečo nemôžem ovládať ani jednu končatinu alebo jazyk. Postupne som šiel z invalidného vozíka na francúzske barly, vychádzkovú palicu a potom pekne na vlastné nohy," spomína maliar na to, ako sa pomaly opäť postavil na nohy.

Väčšina malieb pochádza z prelomového obdobia, kedy sa Kamil snažil cez umenie vrátiť do plnohodnotného života. Na obrazoch dominovali tmavé farby, negatívne a sakrálne námety. Dnes toto obdobie spätne vníma ako dôležité. „Svet a život je iný. Pozerám sa na neho aj ja z vyššieho pohľadu a viem si veci porovnať. Nemal som na výber a toto bola jediná možnosť. Zatiaľ sa to javí ako dobrá voľba." Prierez maliarovej tvorby dokazuje, že sa výrazne posunul vpred. Za všetky hovorí maľba Strážca pôvodu, na ktorej je znázornený fénix na fialovom pozadí.

Kamil Kuľka chce stále napredovať. Svoju budúcu výtvarnú kariéru vidí progresívne. Má záujem vyskúšať si nové maliarske techniky, ako napríklad maľba olejom. Je veľmi pravdepodobné, že o talentovanom maliarovi budeme ešte počuť.

Výstavná sieň privítala prvú jesennú výstavu v podaní Kamila Kuľku.

Patrícia Rozgonyiová, Boris Švirloch

Kežmarčan Michal Vadrna prijal v bratislavskej katedrále archidiakonát

Na sviatok Povýšenia úctyhodného a vznešeného Kríža nad celým svetom, ktorý cirkev slávi 14. septembra, ustanovil vladyka Peter Rusnák, bratislavský eparcha, diakona Michala Vadrnu za archidiakona.

Obrad sa konal pri slávení archijerejskej liturgie pred malým vchodom. Michal Vadrna pochádza z nášho mesta, z farnosti Ľubica – Kežmarok. Teologické štúdiá a duchovnú formáciu absolvoval v Prešove na Gréckokatolíckej teologickej fakulte a v Kňazskom seminári blahoslaveného Pavla Petra Gojdiča. Na diakona ho ustanovil vladyka Peter minulý rok, 25. mája 2019.

V dejinách cirkvi bol archidiakonom napríklad svätý prvomučeník Štefan, ako to uvádza východný liturgický kalendár. Úlohou archidiakona, ktorý stojí na čele diakonov, je posluhovať pri bohoslužbách, predovšetkým tých, ktoré vedie biskup. Ak je to potrebné, plní aj úlohu ceremoniára, tzn. človeka, ktorý usmerňuje chod liturgického slávenia pri archijerejskej liturgii a tiež usmerňuje spoluslúžiacich kňazov.

Diakon je prvým stupňom posvätného stavu a archidiakonát je hierarchickým ustanovením, vyvolením spomedzi mnohých do čela zhromaždenia. Michal Vadrna je ženatý a má tri deti. S manželkou Jankou sa venujú naplno rozrastajúcej sa rodine. „Som diakonom niečo vyše roka. Je to nádherná služba. Diakon symbolizuje anjela, pretože akoby lietal medzi nebom (svätyňou) a zemou (loďou chrámu)," konštatuje.

Po poslednom sčítaní obyvateľstva sa ku gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku hlásilo 206 871 obyvateľov a gréckokatolícka farnosť Ľubica – Kežmarok v cirkevnom schematizme uvádza 238 obyvateľov.

Archidiakon Michal Vadrna.

Ondrej Miškovič, foto: Stanislav Gábor

Muži z rodu Genersichovcov

Rodina Genersich je rozvetvená po celej Európe a jedna vetva žila od 18. storočia aj v Kežmarku. Na starom cintoríne je viacero hrobových miest tejto rodiny – predovšetkým synov Christiana Genersicha, Johanna Genersicha a Samuela Genersicha.

Hrobka rodiny Genersich na starom cintoríne.

Karl Genersich, lekárnik.

Christian Genersich

Christian Genersich sa narodil sa 3. januára 1759 v Kežmarku a zomrel v 30. apríla 1825 tiež v Kežmarku. Bol evanjelickým farárom a seniorom, pedagógom, historikom, znalcom Tatier, mineralógom a botanikom.

Pochádzal tak ako jeho bratia zo spišsko-nemeckej obchodníckej rodiny Christiana a Anny Zuzany, rod. Rojkovej. Narodil sa a vyrastal so svojimi mladšími bratmi Johannom a Samuelom v rodičovskom dome na dnešnom Hlavnom námestí 40, ktorý je v súčasnosti označený pamätnou tabuľou.

Študoval na kežmarskom evanjelickom lýceu a vo Vyšnej Slanej, aby si osvojil slovenský jazyk. Maďarský jazyk si osvojil na Reformovanom gymnáziu v Debrecíne a nakoniec strednú školu ukončil na lýceu v Bratislave. Univerzitné štúdiá absolvoval v Jene, Göttingene a Utrechte. Od roku 1886 bol učiteľom na gymnáziu v Šajavskom Gemeri, potom profesorom teológie a cirkevných dejín na evanjelickom lýceu v Kežmarku a od roku 1889 bol kazateľom, evanjelickým farárom a seniorom evanjelickej cirkvi v Kežmarku.

Ako dopisujúci člen Mineralogickej spoločnosti v Jene dôkladne poznal Tatry po geologickej, mineralogickej, botanickej, topografickej, baníckej a historickej stránke. Svoje znalosti publikoval príspevkami v Bredetzkeho zborníkoch a vo svojich publikáciách. Bol autorom doposiaľ neprekonanej a nepreloženej ucelenej historickej monografie o Kežmarku. Jeho pôvodné diela vydalo prednedávnom vydavateľstvo Amazon a v súčasnosti sú už sprístupnené verejnosti aj v elektronickej podobe. Christian bol spolu s Jakubom Fábrym prvolezcom na Kolový štít. V Tatranskej Kotline mu na prelome 19. a 20. storočia odhalili pamätnú tabuľu. Kežmarský archeológ Ing. Ladislav Kiefer našiel v hrobke rodiny Stenczelovej na kežmarskom historickom cintoríne torzo jeho náhrobného kameňa.

Johann Genersich

Johann Genersich sa narodil sa 16. augusta 1761 v Kežmarku a zomrel 18. mája 1823 vo Viedni. Bol významným pedagógom, zakladateľom Literárnej spoločnosti, cirkevným a svetským historikom Rakúskej monarchie, zakladateľom a prvým profesorom Teologického inštitútu vo Viedni.

Študoval v Kežmarku, Vyšnej Slanej, na Reformovanom kolégiu v Debrecíne, evanjelickom lýceu v Prešporku (Bratislave) a potom na univerzite v Jene. Po štúdiách bol ako 27-ročný vychovávateľom. Potom pôsobil 33 rokov ako profesor filozofie, histórie a klasickej filológie na evanjelickom lýceu v Kežmarku. Býval na Hlavnej ulici 51.

Ako 60-ročný prijal pozvanie na vznikajúci Cisársko-kráľovský evanjelický teologický inštitút vo Viedni a stal sa prvým profesorom cirkevných dejín a cirkevného práva. Po dvoch rokoch zomrel na následky choroby vo svojom viedenskom byte na Florianengasse 36 v Josephstdate. V súčasnosti je tam osadená pamätná tabuľa. Pochovaný je na viedenskom cintoríne Währinger Linie.

V Kežmarku zanechal manželku Kláru, rod. Kélerovu, dcéru Alžbetu a dvoch synov Christiana a Johanna. Johann spolu s manželkou veľmi skoro zomreli a zanechali päť malých detí. Tieto potom vychovávala stará mama Klára, vdova po manželovi Johannovi Genersichovi. Jeho významný vnuk Anton Genersich vyrastal pri nej v rodinnom dome svojich starých rodičov.

Ako lekárovi, zakladateľovi súdnej patológie v Uhorsku a rektorovi Lekárskej univerzity v Budapešti a v Kluži mu bola na tomto dome odhalená pamätná tabuľa. Profesor Johann Genersich bol svojho času priekopníkom v tvorbe kresťanskej pedagogickej literatúry najmä pre chlapcov a dievčatá v pubertálnom veku. Vtedajšia popularita týchto diel v rakúskej monarchii by sa dnes dala porovnať s dielami J. K. Rowlingovej o Harrym Potterovi. Johann Genersich vydal vyše 20 pedagogických, historických (Dejiny Rakúskej monarchie na viac ako 3 000 stranách), teologických, básnických a prozaických diel. Mnohé z nich sú dodnes v zahraničí populárne. V reedícii ich vydáva najmä vydavateľstvo Amazon. Niektoré sú už sprístupnené aj v elektronickej forme.

Samuel Genersich

Samuel Genersich sa narodil sa 15. februára 1868 v Kežmarku a zomrel 2. septembra 1844 v Levoči. Bol známym botanikom, lekárom, ktorý ako prvý zostavil ucelený zoznam spišskej a tatranskej kveteny.

Po štúdiách v Kežmarku a štúdiu medicíny vo Viedni sa stal mestským lekárom v Kežmarku a po šiestich rokoch mestským lekárom v Levoči, kde pôsobil až do svojho odchodu do dôchodku. Jeho botanické práce napísané podľa Linného systému patrili medzi prvé v Uhorsku. Obsahovali približne 950 taxónov spišských a tatranských rastlín a v katalógu zriedkavých druhov 588 taxónov. Vo svojich prácach však neuvádzal vždy lokality výskytov a zberov.

Bol čestným členom Botanickej spoločnosti v Regensburgu a v Budapešti. Jeho herbáre vlastnia múzeá vo Viedni a v Budapešti. Viaceré rastliny nesú jeho meno. Dlhé pleso vo Veľkej Studenej doline pri Zbojníckej chate malo názov Genersichove pleso. Na evanjelickom cintoríne v Levoči sa zachoval a revitalizoval jeho hrob. Nadácia A. Genersicha v Budapešti už 30 rokov udržuje pamiatku na bratov Genersichovcov a Johannovho vnuka Antona.

Milan Choma

Rodina Buchholtzovcov

Významná rodina kežmarská rodina Bucholtzovcov sa zapísala do histórie nášho mesta ale i cestovného ruchu. Tatranské štíty boli pre túto rodinu druhým domovom a inšpiráciou.

Georg Buchholtz starší sa narodil 1. mája 1643 v Sabinove a zomrel 11. mája 1724 vo Veľkej Lomnici. Georg bol evanjelický farár a senior, autor prvej topografickej práce o Tatrách a prvého opisu výstupu na Slavkovský štít.

Jeho starý otec Šimon bol nemeckým a slovenským kazateľom v Bardejove. V tamojšom radničnom múzeu ostala po ňom umelecky zdobená lavica. Žil ako hradný farár na Muránskom zámku a bol zavraždený zbojníkmi. Vnuk Georg sa už narodil v Sabinove v rodine otca kožušníka Georga a matky Judity rodenej Müllerovej zo Spišského Podhradia.

Mladý Georg študoval vo svojom rodisku v Sabinove, neskôr v Spišských Vlachoch a Spišskom Podhradí. Pôsobil ako pomocný učiteľ v Matejovciach, kde v roku 1664 absolvoval so žiakmi a priateľmi prvý známy výstup na tatranský vrchol (Slavkovský štít), ktorý aj opísal. Pôsobil ako učiteľ v Spišských Vlachoch, Banskej Štiavnici a nakoniec aj ako rektor školy a pomocný evanjelický kazateľ v Spišskej Sobote. Krátko bol vychovávateľom v Dobšinej. V časoch náboženských nepokojov obchodným zástupcom obchodnej firmy s meďou a kožušinami.

Počas Thökölyho povstania bol v roku 1682 evanjelickým kňazom v Batizovciach. Potom pôsobil od roku 1688 ako slovenský a nemecký diakon v Kežmarku. V časoch Rákocziho povstania sa stal seniorom Bratstva 24 spišských miest vo Veľkej Lomnici a v tamojšom evanjelickom kostole má pamätnú tabuľu. Po povstaní bol z kostola a fary vyhnaný a skrýval sa s rodinou striedavo vo Vysokých Tatrách a v Kežmarku. Na následky vojnových čias a moru zomreli šiesti členovia jeho rodiny vrátane manželky Zuzany. Ostal sám na výchovu dvoch synov Georga a Jakuba. Zvyšok života sa venoval živobytiu a vede. Napísal prvú monografiu Tatier, ktorú v slovenskom preklade M. Argalácsa poznáme ako Buchhotzove Tatry a rieka Augustiniho. V nej ako prvý opísal topografiu Tatier, vegetačné stupne, tatranskú flóru a faunu, liečivé účinky olejov z limby a kosodreviny, ktoré aj sám vyrábal. Písal cirkevnú, ale aj rodinnú kroniku, v ktorej pokračovali jeho synovia Georg ml. a Jakub.

Georg Buchholtz mladší sa narodil 3. novembra 1688 v Kežmarku a zomrel 3. augusta 1737 tiež v Kežmarku. Bol priekopníkom výskumu slovenských jaskýň a Tatier, autorom prvej panorámy Tatier aj s popisom vrcholov, významným prírodovedcom oceneným UNESCO-m, pedagógom, básnikom, priekopníkom divadelníctva na Slovensku, rektorom evanjelického lýcea v Kežmarku, pomocným evanjelickým farárom.

Narodil sa v rodičovskom dome na Kušnierskej bráne 1 v Kežmarku, kde dnes stojí pamätník Buchholzovcom a Alfrédovi Groszovi. V pohnutých časoch študoval v Rožňave a v Kežmarku. Univerzitné vzdelanie v teológii a v prírodných vedách striedal aj kvôli epidémii moru v Gdansku, Greifswalde, Lipsku a Wittenbergu. Po návrate v roku 1714 sa stal rektorom evanjelickej artikulárnej školy v Paludzi, kde sa oženil s Alžbetou Plattyovou. Po deviatich rokoch sa stal rektorom ev. lýcea v rodnom Kežmarku a ev. diakonom. Písal básne a divadelné hry, ktoré nacvičoval so svojimi študentmi. Organizoval s nimi náučné exkurzie do Tatier, ktoré aj opísal. Dodnes je po jeho žiakoch pomenovaná Študentská studňa v blízkosti Kežmarskej Bielej vody. Jeho rozsiahle prírodovedné články o Tatrách, jaskyniach a pozoruhodnostiach horného Uhorska vo vedecky uznávaných Vratislavských kruhoch mali veľký ohlas vo vedeckom svete. Značne prispieval Matejovi Belovi do jeho známych Notícií a Prodromu. V roku 1988 bolo Buchholtzove meno zaradené do zoznamu osobností UNESCO.

Jakub Buchholtz sa narodil 29. decembra 1698 v Kežmarku a zomrel 14. mája 1758 tiež v Kežmarku. Bol to kežmarský ihlár, bol známym amatérskym mineralógom a hľadačom pokladov.

Podarilo sa mu presvedčiť cisára F. Lotrinského, aby vyslal do Tatier odbornú mineralogickú komisiu na preskúmanie ich prírodného bohatstva. Buchholtzom darované minerály sú dodnes uložené v Prírodovednom múzeu vo Viedni. Päť spišských plies v Malej Studenej doline malo ešte začiatkom minulého storočia názov Buchholtzove plesá. Buchholtzovcov si uctilo aj kežmarské lýceum na dvoch pamätných tabuliach.

Milan Choma

Teraz sme si kvit!

Groszove Zipserstücke (Groszove spišské kúsky). Jeden zo Zipserstücke vám chcem predstaviť prostredníctvom príhody s kameňom v povestnom Groszovom ruksaku.

Koncom septembra v roku 1940 som v sprievode slečny Ildikó Kehlerovej, Karola Hollentonera a Egona Kehlera absolvoval spoločný výstup na Ždiarsku Vidlu (Greiner). Na spiatočnej ceste sme oddychovali pred Votrubovou chatou pri Bielom Plese. Chata stála vyššie od miesta vtedy ešte neexistujúcej, dnes už bývalej Kežmarskej chaty.

Tu mi strčil nebadane Egon Kehler trojaž štvorkilogramový vápencový kameň do môjho ruksaku. Nič netušiaci som niesol tento kameň až domov a zbadal som ho až vtedy, keď som obsah batoha začal vybaľovať. Na jar budúceho roka som sa mu takto revanšoval: Zabalil som ten istý kameň do viacerých vrstiev hodvábneho papiera, potom baliaceho, nakoniec vlnitého papiera a škatule ako poštového balíka. Potom môj kolega profesor Kűnsch zobral balík do Bratislavy a poslal ho na dobierku cez poštu ako vzácnu knižnú zásielku, ktorú si mal na kežmarskej pošte Egon Kehler osobne vyzdvihnúť. Pri otvorení zásielky si musel adresát najprv prečítať môj list s nasledujúcou inštruktážou:

„Pánovi Egonovi Kehlerovi, tlačovému vedúcemu Hitlerjugend v Kežmarku: V presvedčení, že máte ako tlačový vedúci Hitlerjugend pre výchovné otázky našej mládeže zvlášť veľký záujem, zasielame Vám vkusný prehľad ukážkovej zásielky najlepších a najmodernejších noviniek z oblasti národnosocialistickej výchovy mládeže. Sme presvedčení, že z týchto vzácnych základných prác budete môcť priehrštím čerpať a využívať. Túto ponuku Vám podľa dohovoru zasielame bez možnosti vrátenia. Presburg, 25. apríla 1941. Knižné vydavateľstvo Wolfram Stengel, Pressburg Palisády 5."

Otec, zubný lekár doktor Eduard Kehler, svojmu synovi, vtedy vysokoškolákovi podráždene vyčítal, aké sú drahé knihy a ako si mohol dovoliť bez opýtania objednať takúto zásielku. Egon si najprv s vytreštenými očami nevedel celú udalosť vysvetliť. Avšak keď odbalil posledný papier, v ktorom bol zabalený vápencový kameň, zbadal užasnuto ten istý kameň, ktorý mi v septembri 1941 vpašoval do môjho ruksaku. Na ňom našiel môj lístok s nasledovným krátkym nápisom: „Beštia, teraz sme si kvit!"

Milan Choma

Z dávnych predpovedí počasia a úrody na Spiši

Pôvodné obyvateľstvo tvorili Slovania. V 13. storočí po vpáde Tatárov prichádzajú nemeckí kolonisti, v 14. – 17 . stor. v rámci valašskej kolonizácie Rusíni, po nich Maďari, Poliaci, Česi, Židia atď. Tieto národnosti mali takmer spoločné kalendárne zvyky. Mnohí sledovali vývoj prírody a podľa nich stanovili predpovede počasia na nastávajúce obdobia.

Január

1. január na začiatku 17. stor. nazývali „malými Vianocami". Ak bolo v tento deň nebo jasné, mal byť úrodný rok. Tento poznatok, známy aj v celej strednej Európe, si zapísal i kežmarský rodák, pedagóg a slovenský evanjelický kazateľ Juraj Buchholtz mladší r. 1724, ktorý si viedol meteorologický denník od r. 1709. Na Fabiána – Šebastiána, 20. januára, začala „zívať" miazga v stromoch. 21. januára bolo Agnesy: na ktoré pole svietilo slnko, tam malo narásť veľa ľanu. V ten deň sa museli variť tzv. „hrubé" jedlá – parené buchty a pirohy, aby v ľane narástla veľká a hrubá burina. Ak by sa varili „malé jedlá" (krúpy), bolo by s pletím malej buriny veľa práce. Na Obrátenie Pavla, 25. januára, sa obracal medveď na druhú stranu – prešla polovica zimy. Ak bola v ten deň hmla, mala prísť na ľudí choroba, ak bola nad lesom, choroba mala postihnúť lesnú zver. Ak bolo slnečno, mala byť dobrá úroda zrna i vína.

Február

Ak bolo 2. februára na Hromnice alebo sviatok Očisťovania Panny Márie teplo a medveď vyšiel zo svojho brlohu, tak sa tam určite znova vrátil a dospával prerušený sen. Keď sa v ten deň topil sneh natoľko, že sa z koľaje na ceste mohol napiť vrabec, malo sa s krmivom pre dobytok šetriť, lebo jar prišla určite neskoro. Tmavá Hromnica zase mala urobiť z roľníka boháča. 22. februára bol sviatok Katedry sv. Petra. Tento deň „vkladal oheň do zeme", čo značilo, že sa sneh začal odspodu topiť. 24. februára bol Matej. Matej ľady láme. Ak ich nenájde, tak ich spraví. A keď sa do Mateja zima nevyzúri, po ňom určite príde.

Marec

Hoci na Popolcovú stredu bol pôst, museli sa variť parené buchty, aby bola dobrá úroda zemiakov. V pôste sa nesmela v izbách zmetať pavučina, lebo by sa poškodila budúca úroda ľanu. Aká bola dlhá, taký dlhý ľan mal narásť. Keď bol pôst suchý, mal byť celý rok úrodný. Keď boli v marci hmly, malo v tom roku veľa pršať. Ak pršalo 10. marca na Štyridsať mučeníkov, malo pršať ešte 40 dní. Ak bol Jozef, 19. marec, svetlý a jasný, mal byť úrodný rok. Na Zvestovanie Panny Márie, 25. marca, mali začať rásť korienky trávy a ďateliny.

Apríl

Na tento mesiac obyčajne padal Veľkonočný týždeň. Ak na Veľký piatok pršalo alebo snežilo, nikomu to nevadilo, lebo vtedy zem potrebuje a prijíma veľa vody. Odkiaľ v ten deň dul vietor, z tej strany mal duť až do Jána. Suchý apríl nebol roľníkovi po vôli. Ak však bol Vincent, 5. apríl, svetlý a jasný, mal byť úrodný rok. V starom kalendári bol 19. apríla Timon a je zaujímavé, aké slovenské príslovie zo Spiša uviedol Juraj Buchholtz: „Ranni desst, zensky plac, psie kulhany ne dluheho trwany."

Máj

Príslovie hovorilo: Suchší marec, mokrejší apríl, studenší máj plnia stodoly a pivnice a prinášajú veľa sena. Buchholtz píše: Májový dážď – požehnanie zeme. Na 1. mája, Filipa a Jakuba bolo zvykom ísť sadiť zemiaky. V dňoch 12. – 14. mája, Pankrác, Servác a Bonifác, prichádzali posledné mrazy. Na Žofiu, 15. mája, bolo treba siať jačmeň. Keď bolo na Urbana, 25. mája, jasno, malo sa urodiť veľa vína. Ovos, ktorý sa v ten deň zasial ešte pred obedom, mal dozrieť, poobede zasiaty už nedozrel. Napokon na Petronelu, 31. mája, sa mal siať ľan. Na máj obyčajne vychádzali Turíce. Ak pršalo v Turíčnu nedeľu, malo pršať každú nedeľu.

Jún

Chladný máj a teplý jún prinášali úrodu a bohaté sudy vína. Prelom znamenal Medard, 8. jún. Ak bol jasný, mala byť hojnosť vína. Ak pršalo, malo liať ešte 40 dní. Podobne sa sledovalo počasie na sv. Jána Krstiteľa, 24. júna. Ak v ten deň pršalo – uvádza Buchholtz – malo byť mokré leto a súčasne mala byť žatva plná nevďačnej práce. Ďalšie príslovie hovorilo: pred Jánom žiadne obilie, po Jánovi už pekné. Tento deň letného slnovratu bol veľmi významný v slovanskej i starogermánskej mytológii. Pripisovali sa mu rôzne účinky: ak sa zapichla lieska pred východom slnka do poľa, nepostihla pole žiadna pohroma. Zvyky na sv. Jána vyvrcholili večerným pálením vatier. Podľa starogermánskej mytológie sa pálili vatry na počesť germánskeho boha hromu Donnara, ktorý zachránil zem pred vysušením častými dažďami a búrkami. Pri vatrách sa robili rôzne úkony, napr. zo slamy uplietli panáky, ktoré symbolizovali zlých duchov a ich pálenie pomáhalo proti padaniu ľadovca, moru dobytka a neúrode. Keď na sv. Petra-Pavla, 29. júna, pršalo, znamenalo to mokré leto a mali „pršať" hríby. Keď sa obilie na sv. Petra-Pavla nedvíhalo, tak ostala jeho cena až do siatia úbohá, také sa malo biedne urodiť. Svätý Peter a Pavol nechávali rásť lieskovce a hríby. Kto na bohoslužbách v tento deň v kostole zaspal, tomu malo narásť na roliach bodľačie…

Júl

Ak pršalo 2. júla na deň Panny Márie, malo pršať ďalších 40 dní (to isté sa hovorilo aj o Margaréte), ak pršalo 8. júla na Kiliana, stratili sa myši a ak náhodou neboli, tak vtedy „napršali". Margaréta, 13. júla, sa volala i Mokrá Margaréta – to uvádza aj Buchholtz. Ak v ten deň pršalo, pršalo celý júl. Dážď na Margarétu mal zdvihnúť korene ľanu. Ak pršalo na Rozoslanie apoštolov, 15. júla, malo byť o každý desiaty snop na poli menej. Dažde v júni znamenali pohromu pre budúcu úrodu. Na Jakuba, 25. júla, začalo kosenie lúk.

August

Deň Nanebovzatia Panny Márie, 15. august, hovorí, že v ten deň sú už sladké vína. Ale ak v auguste pršalo, úroda vína bola ohrozená. Ako bolo na Bartolomeja, 24. augusta, tak malo byť počas celej jesene. V auguste sa obyčajne začali dožinky. Dožinkový veniec sa robil z posledného snopu a podľa starogermánskej mytológie mal symbolizovať obilného psa, ktorý ako démonické zviera behal medzi obilím.

September – október

Tieto mesiace obsahujú minimum pranostík možno i preto, že žatevné práce sa už skončil a vrcholili zber zemiakov. Ale hovorilo sa i toto: čo sa v júli a auguste vo víne neuvarí, to september neupečie, hoci bude aj teplý. Je prekvapujúce, koľko prísloví na Spiši hovorí o víne, hoci tu sa nepestovalo, ale mestá mali prenajaté vinice v oblasti Tokaja. Aké bolo počasie na sv. Egídia, 1. septembra, také malo byť počas celej jesene. Čím bol september teplejší, tým bol október chladnejší. Na Michala, 29. septembra, kúrili niektorí, na Gála (Havla), 16. októbra, už všetci. Dokonca na Gála sa mohol objaviť prvý sneh.

November

Hoci ľudia s úsmevom hovorili, že okolo Všechsvätých, 1. novembra, prichádza istej-

šie leto, 11. novembra mal už prísť Martin na bielom koni. Koncom novembra začínalo veľké obdobie bosoriek. Jedným z ich dní bola Katarína, 25. novembra. Ak bol na Katarínu ľad a sneh, na Vianoce bol určite odmäk. Ondrej, 30. november, začínal sériu zimných zvykov. Aký bol deň na Ondreja, taká mala byť aj zima. Ak v ten deň zima nepopustila, mala prísť tuhá zima. Na Ondreja sa tešili hlavne dievčatá. Vtedy liali roztavené olovo cez ucho kľúča do vody a z vytvorenej figúry hádali zamestnanie budúceho manžela. Nevedno prečo vyzerali dievčatá aj kľúčovou dierkou, aby pri troške fantázie zistili budúcnosť nastávajúceho. V Kežmarku vládol veľmi zvláštny zvyk: dievčatá kopali do posteľnej nohy a pritom odriekali nemecké „zaklínadlo", pričom im mal svätý Ondrej a noha postele prezradiť, ktorej matky syn sa stane ich manželom. Samozrejme, odpoveď neprichádzala žiadna.

December

Počas dvanásť tzv. bosorčích dní od Lucie po vianočné sviatky sledovali roľníci počasie. Tých 12 dní predstavovalo 12 mesiacov budúceho roka. Na povalovú hradu sa nakreslilo 12 štvorčekov, z ktorých každý symbolizoval iný mesiac. Aké bolo počasie na Luciu, také malo byť v januári atď. Ak bolo jasno, štvorček ostal prázdny, ak bolo škaredo, štvorček sa zaplnil šikmými čiarami, ak bolo počasie premenlivé, zatiahnutú časť dňa symbolizovali šikmé čiary, jasno ostalo na štvorčeku prázdne. Kežmarskou zaujímavosťou bolo v deň zimného slnovratu, 21. decembra, zapáliť vatru ako na sv. Jána. Tento starogermánsky zvyk sa udržiaval ešte v 30. rokoch 20. storočia. Podľa Štedrého večera, 24. december, sa predpovedalo aj počasie budúceho roka. Ak bol temný, rok mal byť neúrodný. Jasný večer veštil plné stodoly. Ak boli Vianoce zelené, Veľká noc bola istotne biela. Ak bolo na oblohe plno hviezd, mal byť dobrý rok pre podsýpanie hydiny. Počasie budúceho roka sa v tento deň „overovalo" aj cibuľovými šupami. Na stôl sa položilo dvanásť cibuľových šúp akoby 12 mesiacov budúceho roka. Do každej sa nasypalo trochu soli. Po polnoci sa kontrolovali – ktorá bola vlhká, znamenala daždivý mesiac, suchá šupka predpovedala pekný čas.

V posledný deň roka, na Silvestra, boli aktívne opäť dievčatá. Olúpali z jablka kožku, ktorá musela byť v jednom kuse, prehodili ju pravou rukou cez hlavu a ľavé rameno za seba a z tvaru, ktorý spadnutá šupa vytvorila, hádali začiatočné písmeno mena svojho budúceho ženícha. Iné šli po meste alebo dedine, postavili sa pod okná cudzích domov a podľa témy rozhovoru domácich usudzovali, aký osud ich čaká v budúcom roku. Ak bola téma vážna a smutná, mali mať problémy. Osud sa veštil aj z orecha, ktorý sa naslepo vytiahol z mecha. Dobré jadro predpovedalo pohodu, skazené chorobu alebo aj smrť.

Na Silvestra sa celá rodina hrala tzv. hru šťastia. Na stôl do radu sa postavilo šesť prevrátených hrnčekov a pod každý sa dala jedna z týchto vecí: myrta, prsteň, popol, soľ, peniaz a chlieb. Hľadajúci so zaviazanými očami siahal naslepo po hrnčeku a to, čo pod ním našiel, veštilo jeho blízku budúcnosť. Myrta znamenala blízke zásnuby, prsteň sobáš, popol smrť, soľ chudobu, peniaze bohatstvo a chlieb hojnosť jedla.

Z týchto zvykov sa zachovalo dodnes minimum možno i preto, že ľudia stále viac strácajú kontakt s prírodou.

Nora Baráthová

Použitá literatúra: Alte Kesmarker Gebräuche. Zipser Anzeiger r. 5, č. 10 – 11, 1867. Az első Lőcsei kalendáriom az 1626-odik évre. Levoča 1909. Gréb, Július: Zipser Volkskunde. Kežmarok, Sauter 1932. Nowy a Starý Kalendarz Na Rok… 1640. Levoča 1639. Pesti Hirlap Naptára 1916. Budapešť 1915. Von Witterungs – Geschichten… (Kežmarok-Käsmarck – časti od Buchholtza) In: Sammlung Von Natur= und Medicin - Wie auch hierzu gehörigen Kunst= und Literatur - Geschichten. R. 25 – 37, 1723 – 1726.

Židovský cintorín ukrýva nezabudnuteľné osudy

Svet si deviateho septembra pripomína Deň obetí holokaustu a rasového násilia. Ten odkazuje na historickú udalosť – prijatie tzv. Židovského kódexu. V rámci podujatia Dni židovskej kultúry v Kežmarku si pamiatku obetí na židovskom cintoríne pripomenuli účastníci prehliadky s odborným výkladom.

Na území Slovenska sa celkovo nachádza 693 židovských cintorínov. Miesto posledného odpočinku zosnulých zo židovskej náboženskej obce nachádzame aj na Spiši. Okrem Kežmarku sú umiestnené v obciach Spišská Belá, Slovenská Ves a dva sú v Huncovciach. V súčasnosti sú cintoríny zväčša v zlom stave, no po výraznej rekonštrukcii je ten v Kežmarku považovaný za najupravenejší židovský cintorín na Slovensku. Od roku 2000 je evidovaný ako národná kultúrna pamiatka.

„Tento cintorín vznikol v roku 1873. V matrike pochovaných je z toho roku už záznam, ale náhrobok sme nenašli," tvrdí Mikuláš Lipták, odborník na židovskú kultúru. Má pôdorys v tvare lichobežníka s rozmermi 50 x 60 metrov. 555 náhrobkov je rozdelených v pravidelných 25 radoch. Keďže ide o ortodoxný cintorín, ženskú pravú časť tvorí 259 a mužskú ľavú časť 296 náhrobkov. Takmer 40 je bohužiaľ nečitateľných.

Najvýznamnejšou osobnosťou pochovanou na tomto cintoríne je zaiste prvý kežmarský rabín Abrahám Grünburg. „Z Miškovca prišiel ako hlavný rabín oblasti okolo Kežmarku. Máme tu pochovaných zaujímavých ľudí, ale on urobil najväčší kus práce," konštatuje Mikuláš Lipták. V meste založil vyššiu školu pre rabínov, v ktorej študovalo približne 50 študentov. S ich pomocou vytvoril súpis 3 200 židovských detí, ktoré sa za 50 rokov narodili na Spiši. Počas jeho pôsobenia (1876 – 1918) sa vystavala aj reprezentačná synagóga.

Mikuláš Lipták zúčastneným zapálene vysvetľuje históriu židovského cintorína.

Márk Szántó spočinul pod najvyšším a najdrahším zachovaným náhrobkom. Ako právnik patril v Kežmarku ku mestskej honorácii. Mal s manželkou jedinú dcéru Editu, ktorú veľmi zasiahla náhla smrť otca. Spolu s manželom neskôr zomreli v koncentračnom tábore a zanechali po sebe iba 14-ročnú dcéru Katarínu. Písala si denník adresovaný formou listov otcovi, o ktorom nevedela, že zahynul. Prežila Osvienčim a iné tábory smrti. Neskôr denník preložila z maďarčiny do češtiny a vydala pod názvom Jsem, protože musím (2008). Dielo zachytáva aj obdobie pred druhou svetovou vojnou, keď žila na Slovensku v židovsko-maďarskej rodine.

Patrícia Rozgonyiová

Životné jubileum Štefana Justa

Rodený Kežmarčan Štefan Just budoval a tvoril kulturistiku na Slovensku, trénoval niekoľkonásobných majstrov v tomto športe, ale aj jachtárov. Kariéra známeho športovca je plná úspechov a víťazstiev. V tomto roku sa Štefan Just dožíva životného jubilea 70 rokov.

Kulturistika na profesionálnej úrovni začala Štefana Justa zaujímať ako dvadsaťtri ročného. Vtedy s ďalšími nadšencami založil v Trnave klub športovej kulturistiky Fortuna. Prvýkrát sa predstavil odbornej porote na majstrovstvách západoslovenského kraja. O rok neskôr sa už pokúsil o titul majstra Slovenska, no získal tretie miesto.

Práve v tom čase sa jeho kariéra rozbehla. Vždy, keď mal príležitosť, bodoval a umiestnil sa v prvej trojici. V rokoch 1975 až 1985 bol reprezentantom ČSSR s piatimi titulmi majstra Slovenska, päťkrát skončil na druhom mieste. Stal sa medzinárodným majstrom v Poľsku, Maďarsku, Rakúsku, NDR a Rumunsku. „V minulom režime nemali radi tento šport. Len vďaka tomu, že sme z Európy a zo sveta prinášali úspechy, tak nás akceptovali. Boli sme skôr na chvoste," spomína na zlatú éru Štefan Just. V kategórii športová kulturistika sa zúčastnil na viac ako sto súťažiach.

Športu sa naďalej venoval ako tréner, viedol oddiel a posilňovňu v Topoľčanoch. Zároveň zvládol vyštudovať Fakultu telesnej výchovy v Bratislave. Stal sa diplomovaným trénerom prvej triedy. Pod jeho vedením trénovali aj niekoľkonásobní majstri Slovenska a ČSSR vo váhovej kategórii. Za zmienku určite stojí Bystrík Káčer, Anton Šaraj a Milan Šipek.

Šesť rokov strávil v Taliansku na pozícii kondičného trénera olympionikov v jachtingu. V triede finn viedol pretekára Lucu de Voti, neskôr bol trénerom aj Alexandry Senssiny. Tá si na olympiáde v Atlante v triede serf vybojovala tretie miesto. Jachting má svoj ročný cyklus tréningov, ktoré striktne dodržiavali. V zime sa pripravovali na sezónu, na jar a v lete s regatou cestovali za lepšími podmienkami. Navštívili tak Mexiko, Japonsko, Honkong. Na prelome tisícročí bol na olympiáde v Sydney.

Od roku 2002 striedavo pôsobí v Brne a Kežmarku. V súčasnosti vyzerá jeho športovanie inak. „Už som zavesil kopačky na klinec. Mám pár ľudí, s ktorými konzultujem tréning. Ja sám osobne šesťkrát do týždňa chodím cvičiť. Taktiež jazdím na bicykli a kolieskových korčuliach," dopĺňa Štefan Just. V čase pandémie behával po schodoch, na medziposchodí robil kľuky. Avšak dvíhanie železa mu po troch mesiacoch doma chýbalo.

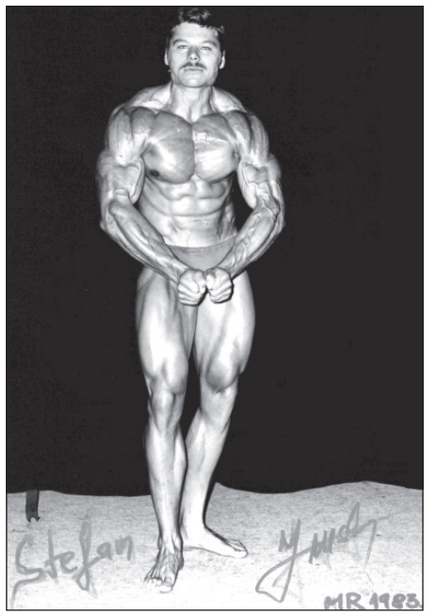

Majstrovstvá Československa v roku 1983.

Štefan Just ako profesionálny tréner.

Patrícia Rozgonyiová, foto: archív Štefana Justa

Odišla nosičská legenda Laco Kulanga

„Slová sú zbytočné," bola povestná veta, ktorá charakterizovala osobnosť svojrázneho nosiča. Prvý náklad odniesol ako 19-ročný na Zamkovského chatu. Váhy sa vôbec nebál, naložil si hneď 80 kilogramov.

Spätý bol najmä so Skalnatou chatou (1 751 m n. m.), ktorú na troskách pôvodnej s rodinou a priateľmi rekonštruoval. Po viac ako 20-ročnom chátraní ju priviedli do dnešnej podoby. Zaviedli vodovod, elektrinu a vdýchli do interiéru rodinnú atmosféru.

V pondelok 14. septembra v dopoludňajších hodinách zomrel vo veku 71 rokov tatranský nosič a chatár Laco Kulanga. Ikona Vysokých Tatier, držiteľ niekoľkých významných rekordov vo vynáškach. Na Zamkovského chatu (1 475 m n. m.) vyniesol 207,5 kg, na Téryho chatu (2 015 m n. m.) 151 kg, na Zbojnícku (1 960 m n. m.) 141, na Skalnatú 176. Pri oslave svojej päťdesiat päťky až 155 kilogramov. Zo Skalnatej chaty na Štart zniesol 211 kilogramov. Neoficiálny titul kráľ tatranských nosičov mu vďaka unikátnym vynáškam jednoducho patrí.

Kežmarčania, ale aj ostatní návštevníci Skalnatej chaty si ho budú pamätať najmä ako pracovitého, no málo zhovorčivého a skromného človeka. Naposledy ho vo roku 2016 predstavil vo svojom filme Sloboda pod nákladom režisér Pavol Barabáš. V minulosti o ňom natočili dokument japonskí filmári, ktorí jednu z jeho rekordných znášok sledovali. Pri tvorbe čerpali aj z bohatého archívu fotografií a novinových článkov o Lacovi Kulangovi. Určite ich zaujala aj hĺbka jeho života.

Ladislav Kulanga

Rozlúčka s nosičskou legendou, Kežmarčanom Ladislavom Kulangom, bola v piatok 18. septembra o trinástej hodine na novom cintoríne.

Patrícia Rozgonyiová

Tajomstvá hradných depozitárov. Album členov streleckého spolku

Strelecké spolky pôvodne vznikali na území dnešného Nemecka. Odtiaľ sa rozšírili počas 16. – 17. storočia i k nám, na územie Spiša. Z nášho okolia pochádzajú zmienky o týchto tzv. streleckých bratstvách z Ľubice, Spišskej Belej, Levoče či Spišského Podhradia.

V našom meste vznikol podľa tradície strelecký spolok v roku 1510, hoci písomná zmienka je datovaná až do roku 1583. Jeho pôvodne obranný charakter sa postupom času zmenil na spoločensko-zábavný. Definitívny zánik nastal 25. mája 1945, keď bol nariadením Slovenskej národnej rady rozpustený.

Po vzniku tunajšieho múzea (máj 1931) doň vedenie spolku darovalo mnoho vlastných predmetov, ktoré sa čoskoro stali základom novej expozície. Tá bola pôvodne umiestnená v hranatej veži hradu, kde dnes možno vidieť historickú lekáreň. Po veľkej rekonštrukcii hradu v druhej polovici 20. storočia, presnejšie od januára 1988, sa expozícia Streleckého spolku presunula do hradnej vstupnej veže. V roku 2016 prešla rozsiahlou reinštaláciou. Rozprestiera sa v troch miestnostiach. Na stenách visia rôzne strelecké drevené i pamätné plechové terče, v historických skriniach sú uložené rôzne vyznamenania, stanovy, spolkové pečatidlo či rôzne dobové pušky, pištole. Niektoré z nich boli priamo vlastníctvom bratstva. V Kežmarskom hrade je však iba zlomok toho, čo sa po tejto inštitúcii do dnešných dní zachovalo. Väčšina spolkovej agendy je uložená v Štátnom archíve v Spišskej Sobote. Múzeum v Kežmarku spravuje cenné trojrozmerné exponáty.

Väčšina z nich je vystavená v spomínanej expozícii. Avšak nájdu sa exponáty ukryté pred zrakmi bežných návštevníkov v depozitároch. Jedným z nich je album členov streleckého spolku. Veľká a značne ťažká kniha s rozmermi 28,5 x 37 x 13 cm okamžite upúta pozornosť. Ochranný obal vyrobený z dreva je krásnou rezbárskou prácou. Hlavný motív tvorí anjel držiaci znak streleckého spolku s prekríženými puškami a rokom 1510. Okolo neho je rastlinný ornament z dubových listov so žaluďmi. Do každého rohu je vsadený čiernobiely terč. Vyrezávaný kvetinový motív nechýba ani na zadnej strane, kde je v štíte vyrytý rok 1878. Ide najskôr o rok pôvodu albumu. V dolnej časti vidieť písmenká AW, iniciály rezbára Gustáva Adolfa Weisza.

Album má 51 strán, obsahuje portréty 141 osôb, pričom iba jedna nie je označená menom. Boky jednotlivých strán sú natreté zlatou farbou. Čiernobiele snímky sú vsadené do pripravených otvorov, vyrezaných v tvrdom papieri. Prvých 21 strán tvoria fotky umiestnené jednotlivo, na zvyšných sú v skupinkách po štyroch. Pri každom mene je uvedené evidenčné číslo, pod

História dýcha zo samotného obalu albumu členov streleckého spolku.

ktorým bola daná osoba zapísaná za člena streleckého spolku.

Vďaka tomuto albumu máme dodnes zachytené portréty osobností kežmarských dejín, ktoré používajú historici pri písaní kníh či odborných článkov nielen v regióne, ale i po celom Slovensku. Nájdeme tu mešťanostov Ignáca Alexandra či Johanna Steinera; lekárov Vojtecha Alexandra, Leopolda Teichnera, Gregora Tátraya; pivovarníka a majiteľa hotela Vincenta Meeseho; obchodníka Jána Markovicha; pedagógov Alexandra Belóczyho alebo Alexandra Kertschera.

I to je dôvod, prečo cenný album streleckého spolku nie je bežne prístupný verejnosti.

Vladimír Julián Ševc
Foto: Múzeum v Kežmarku

Do histórie šachistov sa zapísala prvá ženská olympionička

Prvou a na dlhý čas jedinou Slovenkou, ktorá zvíťazila na majstrovstvách Československa žien v klasickom šachu bola v roku 1974 Margita Poľanová.

Do športovej kroniky nášho mesta neodmysliteľne patrí šachistka Margita Poľanová. Narodila sa v piatok 13. novembra 1953 v Kežmarku. So šachom začala ako 10-ročná, a to zásluhou svojho otca Alexandra Poľana, ktorý viedol šachový krúžok v kežmarskom Dome pionierov. Mal tam zväčša chlapcov, ale podarilo sa mu získať i šesť dievčat, lebo sa chcel pričiniť o zlepšenie úrovne stagnujúceho ženského šachu na Slovensku.

Prvé úspechy tohto krúžku ho len povzbudili k usilovnejšej práci, a tak už o tri roky sa jedno dievčat, B. Erghová, odvážilo vycestovať na medzinárodné pionierske turnaje do zahraničia a doviezlo si z vtedajšej NDR strieborné medailu. V rokoch 1967 a 1968 si štyri kežmarské dievčatá – Arghová, Líšková, Poľanová, Prokopovičová – vybojovali v Budapešti zlato. Najrýchlejšie z tejto skupiny napredovala Margita.

Margita Tomanová, rod. Poľanová, priekopníčka slovenského ženského šachu.

Margita ako dorastenka bola majsterkou SSR, v prebore ČSSR získala tri razy jedno z najvyšších umiestnení a potom dva roky po sebe titul preborníčky. Ako 16-ročná už hrala medzi ženami a v Žilinskom polofinále bola tretia, o dva roky v Sliači druhá. „V roku 1974 sa konala Šachová olympiáda žien v Medelline v Kolumbii a naše československé družstvo skončilo na šiestom mieste," spomína Margita Poľanová.

S veľkou podporou otca, usilovným štúdiom kníh a čítaním vtedajších časopisov o šachu sa prebojovala medzi elitu. Jej hlavným tromfom na turnajoch boli výborné nervy. Margita vyštudovala lekársku fakultu v Košiciach a popritom hrávala ešte i volejbal za Sláviu Košice.

Ondrej Mišković
foto: archív Eduarda Hagaru st.

Mestský športový klub ocenil najlepších športovcov za rok 2019

Nádvorie hradu patrilo v sobotu 19. septembra najlepším športovcom, ktorí reprezentovali v roku 2019 Mestský športový klub Kežmarok. Vďaka ich športovým úspechom sa o našom meste mnohí dozvedia, že je nielen historické, dynamické, moderné, ale i športové.

Jozef Kolodzej, najlepší športovec MŠK v roku 2019.

Tobias Hajkovský

Zástupca cyklistického klubu MŠK je víťazom Kráľovského MTB XCM maratónu Granč Petrovce, skončil sa na treťom mieste na XCO Lechnica, obsadil druhé miesto na DTPS Rimavská Sobota. Zvíťazil na MTB XCO Kežmarok, trikrát štartoval na Východ road lige.

Lucia Horanská

Zástupkyňa klubu volejbalu s týmto športom začala ako žiačka štvrtej triedy. Má všestranný záujem a ľudské vlastnosti, ktoré sú v kolektívnom športe nenahraditeľné. Rada sa odviaže a je za každú zábavu. Rozosmeje každého vo svojej blízkosti.

Nina Božoňová

Úspešná mladá karatistka, ktorá s tréningom začala ako štvorročná. V minulom roku získala prvé miesto v agility, druhé miesto v kumite a na Majstrovstvách Slovenska v Poprade tretie miesto v kata. Viackrát sa umiestnila na najvyššej priečke v agility a kumite. V Slovenskom pohári 2019 si vybojovala druhé miesto v kata. Úspešná bola na Majstrovstvách Tatranskej únie v karate, na ktorých získala prvé miesto.

Sára Dravecká

V jazdeckom oddiele je zatiaľ iba dva roky. Jej úspechy dokazujú, že sa svedomito pripravovala. Na majstrovstvách východoslovenskej oblasti obsadila druhé miesto, zvíťazila v Košickom pohári. V slovenskom skokovom pohári sa umiestnila na siedmom mieste z 87 hodnotených.

Samuel Žabka a Soňa Barcalová

Tanečný pár tvoria od septembra minulého roku. Na všetkých bodovacích súťažiach v kategórii C získali v latinskoamerických tancoch potrebné body na zisk triedy B. Tento rok sa zúčastnili na Majstrovstvách Slovenskej republiky v latinskoamerických tancoch v Banskej Bystrici.

Sebastián Šilon

Lukostreľbe sa venuje od svojich ôsmich rokov. Talent mu na začiatku trochu chýbal, no svojou cieľavedomosťou sa vypracoval. Olympijský luk vymenil za kladkový, s ktorým sa prebojoval medzi top športovcov. Po určitom čase sa opäť vrátil k olympijskému luku a je špičkovým kadetom. Jeho snom je triafať terče na letných olympijských hrách.

Tamara Becková

Dlhodobá členka plaveckého oddielu Little Shark je veľkou motiváciou pre ostatných. Je držiteľkou štyroch klubových rekordov a v minulom roku získala 16 medailí. 13 z nich boli zlaté, dve strieborné a jedna bronzová.

Maximlián Brutovský

Nadaný lyžiar je žiakom deviateho ročníka Základnej školy Grundschule. Zvíťazil vo Východoslovenskej lyžiarskej lige, v Slovenskom pohári sa umiestil na tretej priečke a v slalome na štvrtom mieste. V pretekoch Volki cup v obrovskom slalome získal tretie miesto.

Monika Koscelníková

Šachovnicu s figúrkami začala Monika skúmať už ako päťročná. O rok neskôr sa zúčastnila na prvej súťaži. V minulom roku získala striebornú medailu na Majstrovstvách Slovenskej republiky mládeže v šachu dievčat do osem rokov. Reprezentovala svoju krajinu na Majstrovstvách Európy v Bratislave. V tomto roku dokázala vybojovať bronz z MSR v šachu dievčat do desať rokov. Patrí jej aj tretie miesto z MSR v rapid šachu.

Lukáš Mitura

K basketbalu ho inšpirovali jeho spolužiaci. Našiel odvahu a so svojím hendikepom čelil tejto výzve, prešiel všetkými mládežníckymi kategóriami. V sezóne 2019/2020 bol ako junior v tíme basketbalového klubu MŠK Kežmarok. Pomáhal ako časomerač, zapisovateľ a asistent rozhodcu.

Jozef Kolodzej

Tri roky sa venuje thajskému boxu a kickboxu. Je v slovenskej reprezentácii a trénuje v MŠK Goral Gym. V minulej sezóne získal opasok šampióna Euroligy Zoungblood. Môže sa pochváliť víťazstvom na Slovak Open a titulom národného profesionálneho majstra Slovenska, v októbri si pripísal titul profesionálneho majstra sveta asociácie WKU (World kickboxing and karate Union).

Erik Kopkáš

Dnes je kapitánom seniorského hokejbalového družstva. Tomuto športu sa venuje už od detských kategórií. Doma má niekoľko zlatých a strieborných medailí z MSR, ale aj z majstrovstiev sveta.

Ján Ambrózy

Nominant klubu kynológie za svoju 22-ročnú kariéru absolvoval okrem iných aj vrcholovú skúšku IGP3. Zúčastnil sa na majstrovstvách sveta nemeckých ovčiakov, medzinárodných pretekoch CACIT v Kežmarku. Reprezentoval nás aj v Českej republike.

Jakub Ševec, Róber Valucha ml., Mateusz Malich a Matej Harabín

Za najlepší športový kolektív minulého roka považujeme stolnotenisový tím mužov 1. PPC Fortuna, ktoré postúpilo do extraligy.

Marta Britaňáková

Zaslúžila sa o prínos v oblasti tanečného športu a dlhoročne zastávala funkciu v rámci MŠK a ŠTC Tempo. Talent zdedila aj jej dcéra Radka, ktorá v rovnakom športe vybojovala so svojimi partnermi množstvo medailí pre naše mesto.

Vladimír Majerčák st.

Predseda lukostreleckého oddielu MŠK popularizoval tento šport medzi širokou verejnosťou, počas dlhých rokov sa pričinil o jeho vzostup, bol športovým funkcionárom. Tento rok dosiahol aj životné jubileum.

Pavol Fejerčák

Dlhoročný aktívny futbalista dnes sedí na trénerskej lavičke. Seniorské mužstvo pod jeho vedením doposiaľ v lige neprehralo, ani neremizovalo. Postúpilo do štvrtého kola Slovnaft Cupu, v treťom kole vyradilo Bardejov.

Beáta Oravcová, Patrícia Rozgonyiová

Ocenení športovci za rok 2019

Mestský športový klub Kežmarok ocenil v sobotu 19. septembra v osemnástich kategóriách týchto športovcov:

Sára Dravecká
jazdectvo

Erik Kopkáš
hokejbal

Nina Božoňová
karate

Ján Ambrózy
kynológia

Sebastián Šilon
lukostreľba

Miroslav Harabin, Matej Harabin, Mateusz Malík
stolný tenis

Monika Koscelníková
šach

Samuel Žabka a Soňa Balcerová
športový tanec

Lucia Horanská
volejbal

Lukáš Mitura
basketbal

Jakub Ilenčík
futbal

Maxmilián Brutovský
lyžovanie

Tobias Hajkovský
cyklistika

Jozef Kolodzej
bojové umenie

Tamara Becková
plávanie

Jozef Kolodzej
najlepší športovec

Marta Britaňáková, Vladimír Majerčák, Pavol Fejerčák
ocenenie za zásluhy za rozvoj športu

Oceňovania sa zhostili (zľava): Dušan Tokarčík, primátor Ján Ferenčák, viceprimátor Karol Gurka a Ľuboslav Kovalský.

Najlepší športovec lyžiarskeho klubu Maximilián Brutovský.

Volejbalistka Lucia Horanská.

Baketbalistu Lukáša Mituru prišli podporiť priatelia.

Sára Dravecká si ocenenie z rúk prezidenta MŠK prevzala v jazdeckom drese.

Svoje srdce odovzdal pozdvihnutiu futbalu v Kežmarku, preto ocenenie za rozvoj športu Pavlovi Fejerčákovi.

Marta Britaňáková si odniesla ocenenie za zásluhy o rozvoj športu v našom meste.

Pod pódiom si ocenenie za rozvoj športu prevzal i lukostrelec Vladimír Majerčák.

Kežmarskí turisti pokračujú v odkaze svojich predchodcov

Klub slovenských turistov (KST) nadväzuje na činnosť prvého združenia nadšencov turistiky. Uhorský karpatský spolok vznikol 10. augusta 1873 a za svoje sídlo si vybral mesto Kežmarok. Postupne sa vytvárali sekcie v celom Uhorsku, 17 z nich pôsobilo na území Slovenska.

Klub slovenských turistov je jedným z najväčších občianskych organizácií v oblasti turistiky, športu a voľného času v Slovenskej republike. Iba v minulom roku bolo evidovaných takmer 21 tisíc preukazov. Členovia tvoria takmer štyristo miestnych odborov a klubov.

Dlhodobý vývoj a pestrá škála aktivít v druhoch turistického presunu patrí k základným činnostiam KST. Odborné sekcie sa zaoberajú pešou, vysokohorskou, lyžiarskou, vodnou, jazdeckou a cykloturistikou. Na niekoľko tisíc kilometroch značenia na trasách vykonávajú údržbu stovky dobrovoľníkov a odborne vyškolených značkárov. Iba vďaka nim je možné naďalej bezpečne spoznávať krajinu. KST tiež vychováva turistických vedúcich a inštruktorov, vydáva vlastivedný časopis Krásy Slovenska, zbiera artefakty dokumentujúce históriu turistiky na území Slovenska a mnoho iného.

Oddiel Zlatná Kežmarok bol založený 27. februára 2018 piatimi priateľmi hôr a turistiky. Svoje meno si vybrali podľa cieľa prvého pochodu, ktorý realizovali už v máji. Novo vyznačený chodník v okolí Kežmarku a lesopark Sever upratali od smetí, ktoré do prírody rozhodne nepatria. Do dnešného dňa sa oddiel pýši počtom 97 členov. „Zaujímavosťou je, že sme jedným z najväčších klubov na Slovensku, čo sa týka počtu," pripomína Zuzana Rumlová, predsedníčka výkonného výboru klubu.

Členovia klubu sa venujú pešej, vysokohorskej a lyžiarskej turistike najmä v blízkom okolí. Aktivitu dokazujú prechodom Levočských vrchov, Jarabinského prielomu, turistickým výletom do rokliny Veľký Sokol v Slovenskom raji. Turisti zavítali aj dvakrát do Poľska, konkrétne zdolali kopec Jaworzyna Krynicka. V partnerskom meste Nowy Targ sa zúčastnili na medzinárodných pretekoch v behu na lyžiach – Podhaliansky beh Jána Pavla II.

V tomto roku zrealizovali niekoľko pochodov a výstupov. Za zmienku určite stojí Zádielska tiesňava, Volovské vrchy a Kráľova hoľa. Šiesty ročník prechodu Chodníkom prof. Grosza, kežmarského pedagóga, horolezca a propagátora Vysokých Tatier, bol zatiaľ posledným turistickým podujatím organizovaným KST Zlatná Kežmarok. Ich činnosť môžete sledovať na www.kstzlatnakezmarok.sk.

Turistický pochod Chodníkom prof. Grosza už po šiestykrát spojil priaznivcov Kežmarskej chaty.

Patrícia Rozgonyiová

Deti pripravené na turistiku

V knihe Krása v horách ukrytá Oto Rozložník odpovedá na desať otázok, ako deti správne viesť po turistických chodníkoch našich hôr.

1. Od akého veku zobrať deti na túru?

Začať s turistikou sa dá vo veľmi útlom veku. Rodič si môže vybrať z veľkej ponuky nosičov. Dôležitá je primerane náročná a dlhá trasa s častými prestávkami.

2. Akú vhodnú túru vybrať?

Konkrétny výber je naozaj individuálny. Čo zvládne dvojročné dieťa, nemusí zvládnuť päťročné. Na začiatok je dobrým nápadom ľahká trasa na otestovanie, kto na čo má.

3. Ako prejsť kritické miesta?

Pre deti sú rebríky či rokliny skúškou vlastných síl, odvahy a skúsenosti. „Ak má niekto obavy, rodič môže zobrať dieťa na rebríku pred seba medzi svoje ruky, istí ho zospodu tak, že nespadne," radí Oto Rozložník.

4. Ako predísť nude?

Dieťa by sa malo sústrediť na okolitú prírodu, nie na cieľ cesty. Najlepšie zaberajú rôzne hry a súťaže. Vo väčšom kolektíve sa deti zabavia aj navzájom.

5. Čo vopred naplánovať?

Trasu si treba vopred naplánovať, čo sa týka náročnosti, času a schopnosti dieťaťa. Samozrejmosťou je dostatok občerstvenia a náhradné oblečenie. Nezabúdajte na pripoistenie pre prípad zásahu horskej služby.

6. O koľkej ráno vstať?

Budíček si nastavte podľa toho, ako dlho vám bude trvať cesta na začiatok túry, samotná túra a návrat. Prirátajte si približne 20 percent na fotenie a obzeranie prírody. Myslite pri tom aj na nevyspytateľné počasie.

7. Čo do batoha?

Oblečte si viac vrstiev tenkej termobielizne a pribaliť vám stačí čiapku, rukavice, vetrovku a pláštenku. „Nikto by nemal zabudnúť na pokoru a úctu k prírode. Sme tam len na návšteve, a to by sme mali učiť aj deti," pripomína skúsený turista.

8. Čo jesť a piť?

V zime čaj, v lete vodu. Okrem chlebíka si môžete zobrať čerstvú zeleninu, čerstvé alebo sušené ovocie a pochutiny. Neodporúčajú sa mastné a ťažké jedlá, ktoré oberajú človeka o energiu.

9. Čo robiť v búrke?

Ak vidíte, že sa blíži búrka, utekajte do bezpečia čo najrýchlejšie. Pred búrkou sa určite nechovávajte pod osamelý strom. Ani pod taký, ktorý vyčnieva medzi ostatnými.

10. Kedy je najvhodnejšie obdobie na túru?

Horúce mesiace ako júl a august sú kvôli nestabilnému počasiu v horách nebezpečné. Najideálnejšie je babie leto, keď bývajú rána chladnejšie, no na obed sa príjemne vyčasí.

Patrícia Rozgonyiová

Úspešná reprezentácia tanečníkov na majstrovstvách

Reprezentanti TŠC Tempo MŠK Kežmarok sa zúčastnili 12. septembra na Majstrovstvách Slovenska v latinskoamerických tancoch v Banskej Bystrici.

Samuel Žabka a Soňa Barcalová súťažili v kategórii mládež a obsadili v silnej konkurencii 24. miesto. O deň neskôr tancovali v bodovacej súťaži Megga Dance Cup a boli úspešní. V štandardných tancoch kategórii C obsadili finálové 3. miesto a v latinskoamerických v kategórii B semifinálové 12. miesto.

Naši juniori Marko Peregrin a Laura Lešková na prvých MSR v latino tancoch síce nebodovali, no získali novú skúsenosť, keď súťažili v bodovacej súťaži v kategórii junior I.D a vytancovali si v štandardných tancoch finálové 5. miesto a v latinskoamerických semifinálové 8. miesto.

K úspešnej reprezentácii blahoželáme a prajeme im veľa ďalších finálových umiestnení.

Gertrúda Scholtzová

Marko Peregrin a Laura Lešková na majstrovstvách v Banskej Bystrici.

Memoriál Karola Štepánka vyhrali domáci Kežmarčania

Športová jeseň v Kežmarku priniesla viaceré víťazné momenty. Jedným z nich bolo i víťazstvo domáceho BK MŠK Kežmarok na basketbalovom memoriáli Karola Štepánka.

V sobotu 12. septembra sa v Kežmarku uskutočnil turnaj mužov za účasti troch mužstiev. Všetky tímy odohrali po dva zápasy.

Výsledky: MŠK Kežmarok – Medik Martin 100:47, Medik Martin – TYDAM Košice 64:127 a TYDAM Košice – MŠK Kežmarok 59:80.

Striebro si odniesol TYDAM Košice a bronz patril Mediku Martin. Zúčastnené basketbalové mužstvá boli s prípravným turnajom spokojné. Turnajom si uctili významnú osobnosť a odkaz Karola Štepánka, ktorého 30. výročie úmrtia si v tomto roku pripomíname. Memoriálom basketbalisti začali novú sezónu, v ktorej veríme, že sa dočkáme viacerých víťazstiev BK MŠK Kežmarok.

Basketbalový klub BK MŠK Kežmarok

Účastníci Memoriálu Karola Štepánka.

Program športových podujatí na športoviskách v meste Kežmarok v októbri

FUTBAL

V. liga muži
18. 10. 2020 Kežmarok – Kluknava (14.00 hod.)

III. liga dorastu U 19, U 17
10. 10. 2020 Kežmarok – Ľubotice (10.00, 12.15 hod.)
24. 10. 2020 Kežmarok – Svidník (10.00, 12.15 hod.)

II. liga žiakov U 15, U 13
3. 10. 2020 Kežmarok – Nová Ľubovňa (10.00, 11.45 hod.)
17. 10. 2020 Kežmarok – Plavnica (10.00, 11.45 hod.)

BASKETBAL

II. liga mužov
4. 10. 2020 Kežmarok – Martin (10.00 hod.)
31. 10. 2020 Kežmarok – Humenné

II. liga kadetov
24. 10. 2020 Kežmarok – Prešov

ŽIACI
3. 10. 2020 Kežmarok – Galaxy Košice (11.00 hod.)
4. 10. 2020 Kežmarok – RIM Basket Košice (12.30 hod.)
31. 10. 2020 Kežmarok – Spišská Nová Ves (11.00 hod.)

STOLNÝ TENIS

9.10.2020 Kežmarok - Michalovce (18.00 hod.)
10.10.2020 Kežmarok - Vranov nad Topľou (10.00 hod.)
23.10.2020 Kežmarok - Nižná na Orave (18.00 hod.)
24.10.2020 Kežmarok - Čadca (10.00 hod.)

Miroslav Marhefka
MŠK Kežmarok

Aktuálne športové dianie v meste nájdete na webstránke Mestského športového klubu a na facebooku.

web:
www.msk.kezmarok.sk
facebook:
www.facebook.com/pg/msk.kezmarok.sk/

Spomienky

Tí, ktorých milujeme, neodchádzajú.

Dňa 23. septembra uplynul jeden smutný rok, čo nás opustila naša drahá manželka, mama a babka **Božena Jankurová, rod. Kovalčiková**.

S úctou a láskou spomínajú manžel, syn, dcéry a vnúčatá.

Dňa 1. októbra si pripomíname siedme výročie úmrtia nášho drahého manžela, otca, dedka, brata a švagra **Jaroslava Švirlocha**.

S úctou a láskou spomína manželka, synovia, súrodenci a ostatná rodina. Kto ste ho poznali, venujte mu spolu s nami tichú spomienku.

Kto ho poznal, spomenie si. Kto ho mal rád, nezabudne. Žiješ v srdciach tých, ktorí ťa milovali.

Dňa 4. októbra si pripomenieme desiate výročie úmrtia nášho drahého ocka, manžela, brata, švagra.

S úctou spomíname na **Františka Černáka.**

Manželka Iveta, dcéra Linda, synovia Alex a Dominik, vnuk Damianko a ostatná rodina.

Len kytičku kvetov ti na hrob môžeme dať. Zapáliť sviečku a s láskou spomínať.

Dňa 8. októbra si pripomenieme pätnáste výročie, čo nás navždy opustil náš manžel, otec a dedko **Peter Ordzovenský**.

S láskou spomína smútiaca rodina.

Dobrí ľudia nikdy skutočne neumrú. Keď opustia tento svet, tak to, čo sme na nich milovali – úsmev, láskavosť, výnimočnosť – zostanú navždy v našich srdciach.

Dňa 16. októbra si pripomenieme deväť rokov od úmrtia nášho drahého manžela, otca a starého otca **Ladislava Melikanta**.

Kto ste ho poznali, venujte mu spolu s nami tichú spomienku. S úctou a láskou spomíname.

Očiam si odišla, v srdciach si zostala…

Dňa 23. októbra uplynie rok čo navždy dotĺklo srdce našej milovanej **PhMr. Anny Dučákovej.**

Stále ostaneš v našich spomienkach. S láskou spomínajú súrodenci s rodinami.

Za všetku lásku a starostlivosť Vašu, čo s vďakou dnes Vám môžeme dať…

Hrsť krásnych kvetov na pozdrav a potom už len spomínať.

V októbri si pripomíname päť rokov od toho, čo nás navždy opustila naša milovaná mama **Mária Dziaková** a dva roky čo nás navždy opustil náš milovaný otec **Ján Dziak**.

S láskou spomína syn Ján s rodinou.

Kto ste ich poznali, venujte im tichú spomienku a modlitbu.

Predajcovia v Kežmarku dostali možnosť otvoriť svoje prevádzky online

KEŽMAROK PONÚKA.online

Je nápomocný všetkým, ktorí museli svoje aktivity počas krízy obmedziť. Taktiež pomôže aj ostatným rozšíriť svoje predajné kanály. Vďaka projektu môžete byť pre Kežmarčanov dostupní počas celého roku. Obyvatelia nájdu na jednom mieste sústredenú ponuku produktov a služieb kežmarských predajcov. Tí môžu taktiež prepojiť svoj existujúci e-shop s týmto projektom a takto predstaviť svoje vlastný internetový obchod či iné online predajné kanály.

Rozsah a druh predávaných produktov a služieb nie je obmedzený. Je možný predaj bežných produktov ako potraviny, oblečenie, zdravotné pomôcky, elektronika, záhrada, drogéria, detský tovar, ale aj služby rôzneho charakteru, ako napríklad: kadernícke, maliarske, upratovacie, prepravné, kozmetické, údržbárske atď. Prostredníctvom ponúkaných tovarov a služieb môžete zviditeľniť vašu firmu alebo prevádzku.

Stačí sa zadarmo zaregistrovať a pridať produkty. O všetko ostatné sa postará portál.

Marek Kollár

Riadková inzercia

- Predám ručne vyrábané designové nástenné drevené hodiny. Každý kus je originál. Cena je podľa veľkosti a druhu dreva. Tel.: 0905 285 760. RO 20014
- Ponúkam na komerčný prenájom (napr. na zriadenie ambulancie, kaderníctva a pod.) 1-izbový byt so samostatným vchodom na prízemí dvojpodlažného rodinného domu na ulici Pod traťou v Kežmarku. K dispozícii je vstupná chodba, balkón, soc. zariadenie so sprchou a WC, kuchynka, jedna väčšia miestnosť, nábytok dohodou. Byt má výmeru cca 40 m^2. Parkovacie miesta dohodou. Mesačné nájomné 570 € s energiami. Informácie: 0905 730 940. RO20015

Noviny KEŽMAROK, mesačník, evidenčné číslo: EV 5329/16, ISBN 2453-7608, vydáva Mestské kultúrne stredisko Kežmarok, Starý trh č. 46, 060 01 Kežmarok, IČO: 00352179, dátum vydania 8. 10. 2020, ročník V., **adresa redakcie:** Hlavné námestie 3, 060 01 Kežmarok, e-mail: noviny@kezmarok.sk, ondrej.miskovic@kezmarok.sk, tel.: +421 52 466 0211 **Tlač:** Tlačiareň Kežmarok, GG, s. r. o., **Grafika:** PROGRUP SK, s. r. o. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciame. Redakcia si vyhradzuje právo krátenia a korigovania príspevkov. Redakcia nezodpovedá za obsah inzerátov a letákov. Príspevky sú zverejňované bez nároku na honorár. Uzávierky k 15. dňu v mesiaci. **Redaktori:** Ondrej Miškovič, Beáta Oravcová, Patrícia Rozgonyiová, **autori titulných fotografií:** A. Smolenová, M. Hajkovský, winternet, Ondrej Miškovič, **distribuuje:** Slovenská pošta bezplatne, **náklad:** 5 700 ks. **Periodikum je pôvodne vydávané od roku 1993.**

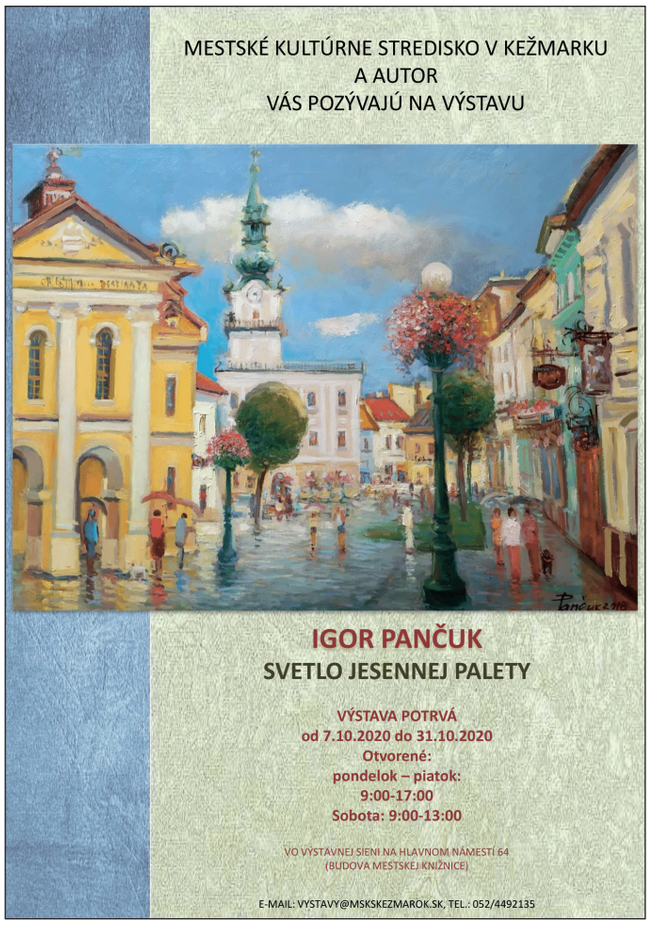

Cenník inzercie

Formát – FAREBNE	Ceny v EUR vrátane DPH
A4 zadná strana 1/1 (210x296 mm)	370 €
A5 zadná strana 1/2 (184x128 mm)	190 €
A4 vnútorná strana 1/1 (210x296 mm)	310 €
A5 vnútorná strana 1/2 (184x128 mm, 90x260 mm)	165 €
A6 vnútorná strana 1/4 (90x128 mm výška)	70 €
Formát – ČIERNOBIELO	**Ceny v EUR vrátane DPH**
A4 vnútro 1/1 (210x296 mm)	270 €
A5 vnútro 1/2 (184x128 mm, 90x260 mm)	140 €
A6 vnútro 1/4 (90x128 mm výška, 184x62 mm šírka)	60 €
A7 vnútro 1/8 (59x90 mm výška, 90x62 mm šírka)	30 €
Inzerát neštandardných rozmerov čiernobielo 1 cm^2	1 €

Cenník inzercie mesačníka Kežmarok pre rok 2020
Spomienky, narodeninové, svadobné blahoželania 0 €/spomienku
Poďakovania sponzorom sa do 15 sponzorov nespoplatňujú. Každý počet nad 15 sponzorov sa spoplatňujú sumou 5 €.
Riadková inzercia
Občianska: 2 €/15 slov. Firemná: 4 €/15 slov. Inzercia v rámčeku: +3 €.
Zľavy z plošnej inzercie:
Opakovanie 3-5x .... 10%. Opakovanie 6-12x ..... 15%.
Ďalšie zľavy:
Pri jednorázovej platbe vopred za opakovanú inzerciu ..... +3 % k aktuálnym zľavám.
Pri nepretržitom inzerovaní trvajúcom 5 rokov a viac .....+ 3 % k aktuálnym zľavám.
Ďalšie podmienky inzercie: /MsKS, VPP, MŠ, ZŠ, SŠ, CVČ, .../
Organizáciám, ktoré pripravujú verejné podujatia pre občanov Kežmarku s nulovým vstupným sa poskytuje pozvánka na podujatie vo forme plošnej inzercie zadarmo v rozmere maximálne 1/4 strany čiernobielo 2 x ročne s prihliadnutím na priestorové možnosti.
Platená inzercia má prednosť pred neplatenou.
Vydavateľ si vyhradzuje právo na ďalšie dojednania cien dohodou.
Počet výtlačkov – 5 700 ks. Mestské kultúrne stredisko nie je platcom DPH.

SKLO

ALCHÝMIA TRIEDENIA KOMUNÁLNEHO ODPADU

Recyklované sklo potrebuje v procese výroby na ohrev nižšiu teplotu ako sklo z primárnych materiálov, vďaka čomu ušetríme až 40 percent energie. Recyklovaním skla tiež zredukujeme znečistenie ovzdušia o cca 20 percent a vody o približne 50 percent v porovnaní s primárnou výrobou skla.

PATRÍ SEM

- číre, zelené aj hnedé sklo
- sklenené fľaše, sklenené poháre, sklenené vázy, sklenené obaly
- úlomky tabuľového skla, sklenené črepy
- mastné sklenené fľaše od kuchynského oleja (od oleja neumývať, olej vyplavený do vody je problematický v rámci procesu čistenia odpadových vôd a pre samotnú kanalizačnú sieť; prebytočný olej z varenia zbierame cez sitko do PET fľaše a následne odnášame na recykláciu na zberné miesta)
- výrobky a obaly označené symbolmi: GL (čísla 70 – číre, 71 – zelené, 72 – hnedé sklo)

NEPATRÍ SEM

- zrkadlo
- bezpečnostné sklo, autosklo
- drôtené sklo
- lepené sklo
- plexisklo
- technické sklo
- sklo s obsahom chemických látok
- tabuľové sklo z okien a dverí vo väčšom množstve
- keramika, porcelán, obkladačky
- TV obrazovky, monitory
- pozlátené, pokovované sklo
- borosilikátové sklo
- žiarovky, žiarivky, LEDky, halogénky
- zálohovateľné, vratné sklenené fľaše a obaly
- plast, kov, papier, VKM, bioodpad

INFORMÁCIE A TIPY

- sklo by sa voľne v prírode rozkladalo približne 4 000 rokov, ale nie je až tak nebezpečné pre životné prostredie ako rozkladajúci sa plast
- sklo je recyklovateľné donekonečna, ale jeho recyklácia je energeticky veľmi náročná, preto radšej odporúčame uprednostniť opakované použitie sklenených nádob a triedený zber voliť až ako poslednú možnosť
- nápoje možno kupovať vo vratných fľašiach a tie odovzdávať na ďalšie použitie
- mlieko dopĺňať v mliečnych automatoch
- sklenené nádoby od olív, zaváranín, medu a pod. využiť opätovne, prípadne darovať predajcom na trhu alebo známym na zaváranie či iné využitie

UMIESTNENIE

Zelené zberné nádoby

Pre občanov mesta Kežmarok, ale i všetkých, ktorým záleží na našej prírode, vytvorili **Verejnoprospešné služby Mesta Kežmarok**.
Viac informácii o nakladaní s odpadom v našom meste nájdete na **www.vpskk.sk**.